

WANHA TUOMAS

2023

VANHAN RAUTALAMMIN KORHOSTEN SUKUSEURA RY
31. VUOSIKERTA

Julkaisija:

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry

Toimitus:

Päätoimittaja Kristiina Hurmerinta

Toimitussihteeri Markku Savolainen

Graafinen suunnittelija, taittaja Minja Revonkorpi

Kannen kuva:

Ilkka. kuvaaja Kalevi Korhonen

Kuvan muokkaus: Minja Revonkorpi

Paino: Kirjapaino Kari

ISSN-L 1798-9817

ISSN 1798-9817 (painettu)

ISSN 1998-9825 (verkkojulkaisu)

.Kuva: Iiris Haltimo

Sisällys

Pääkirjoitus Kristiina Hurmerinta	4
Kutsu sukujuhlaan	5
In memoriam Markus Korhonen Anna-Maija Saikku	7
I Säkkinmäen perilliset	9
Säkkinmäen Kallesta Kiinan Kalleksi Ilkka Korhonen	10
Stadin kundi Töölöstä Kristiina Hurmerinta	14
Kävelyllä Arabianrannassa Kristiina Hurmerinta	17
II Juhlan tuntua	21
Kalakukkopäivälliset Ukkolassa Ilkka Korhonen	22
Mietteitä viime kesän sukkokouksesta Kirsi Lehto	23
Sukulehti 30 vuotta Hannu Korhonen	25
III Amerikan serkkuja	27
Miten Amy löytyi? Hannu Korhonen	28
Korhosia Minnesotassa, Kansasissa, Floridassa Hannu Korhonen	29
Hietapeltojen kotialbumista	31
Oi ihana elämä, Annikki Timmermans Jaana Jalkanen	32
IV Sukututkimusta	35
Rautalammin Korhosten isälinjaiset sukulaiset Hannu Korhonen	36
Rautalammin Korhosten isälinjaiset sukulaiset Hannu Korhonen	39
Geni ja yhteiset sukujuuret osaavat kertoa	
esivanhemmistani Hannu Korhonen	42
Evakkotie Sortavalasta Laukaaseen Seppo Korhonen	47
V Elämänmenoa	53
Melekein Korhonen Kristiina Hurmerinta	54
Matti Korhosen elämä -sarjakuva Leon Nordenstreng	56
Elämä maistui Myhinpäässä Jaana Jalkanen	57
VI Sukuvika, kun suksi luistaa	61
Valkotakki päälle Latviasta Sinikka Karjalainen	62
Koti Alpeilla Kristiina Hurmerinta	64
Sukuneuvosto osoitetietoineen	67
Sihteerin palsta Osmo Korhonen	68

Pääkirjoitus

Kristiina Hurmerinta
Konnevesi

Kierros romukaupassa pysäytti juuri uloskäynnin tuntumassa. Pöydällä oli laatikko täynnä 1800-luvun visiittikortteja. Perheissä oli tuohon aikaan erityisiä maljoja, johon vierailija pudotti visiittikorttinsa. Villitys levisi ja niistä tuli oman aikansa facebook. Kun ei ollut vielä kännyköitä jako suoritettiin käsipelissä. Päivitykset tapahtuivat uusien kuvien myötä. Oliko seuraajia, klikkauksia? Sitä on vaikea sanoa, mutta uskoin korttimaljojen selailun vieraskäynneillä olleen aikansa someilmiö. Ajatuksella, ainakin on käynyt teillä.

Tuulikki Karhunen (WT 2020 s. 39) jakaa jutussaan Kaikki alkoi Elias Eliaanpojasta isovahempiensa Pekka ja Aino Korhosen visiittikortit. Kuva kertoo Ainon hiustyylistä, hillitystä pukeutumisesta ja hie-
man arvelevasta ilmeestä. Pekka on pukeutunut kuvaa varten valkoiseen paitaan ja tummaan pukuun. Vainutelmä on viimeistelty kravaatilla.

Tätä Wanha Tuomas -lehteä kootessani, olen selannut Korhosten valokuvia eiliseltä ja tältä päivältä. Yhdessä Säkkinmäen Juhon lapsenlapsi Mandi viettää kuusikymppisiään 1930-luvulle tyypillisin kukka-asetelmin. Lehden kansikuvapoika sukunuevos Ilkka Korhonen suorittaa tyylipuhtaan uimahypyn 1950-luvulla. Valokuvausta harrastava isä Kalevi Korhonen on havainnoinut perheen arkea ja juhlaa ahkerasti.

Iloa ja leikittelyä löytyy myös sukuseuran uuden puheenjohtajan Petri Korhosen lapsuuden kuvissa isä Jyrkin taltioimana.

Lehden traagisin kuva on otettu Huanissa 1915. Kiinan Kallen tytär Aili on pienen veljensä Tauno Samulin haudalla. Koskettava kuva. Kaikki nämä kuvat löytyvät lehden sivuilta, eri aikakaudet näkyvät selvimmin naisten vaatetuksessa ja kampauksissa.

Oma isäni kuvasi kasvavaa perheettään innokkaasti ja lähetti kuvia kirjeiden mukana äidilleen

Leo Poikolaisen sylissä tytär Kristiina 1951.

Kerkonkoskelle. Säilyneessä kirjeenvaihdossa kerrotaan tyttärien ensiaskeleista, sanoista, kirjattuna on myös omat kalansaaliit ja autohaaveet. Mummo kirjoitti lyijykynällä, isä musteella, kunnes osti kirjoituskoneen. Kirjeiden ohessa kulkivat paketit kumpaankin suuntaan. Mummo kutoi ja teki mekkoja pojantyttärilleen. Hän toivoi kumisaappaita. Isä lähetti monet.

Sisareni on litteroinut osan kirjeistä, jolloin ne ovat helpompi lukea. Valokuvat ovat vielä vuosikymmenien jälkeen erittäin hyvälaatuisia. Samaa ei voi sanoa seuraavien vuosikymmenien oransseiksi muuttuneista "kodakeista". Isäni oli myös ahkera kaitafilmiokuvaaja, joten perheen 50- ja 60-luvun toilailuja on tallella tuntitolkulla.

Sukujuhla Vesannolla kokoaa Korhoset ker-
tomaan, haastamaan, jakamaan muistojaan. Itse
aion pistäytyä juhlan lomassa Osmo Korhosen Le-
vän tilalla katsomassa miltä näyttää tämän päivän
alkutuotanto ja kruunata sukujuhlan istahtamalla
Vesannon kirkon penkkiin kuuntelemaan maailman
kuulun Korhosen musisointia vaimonsa kanssa.

*"Mikä sai Korhoset koolle,
suvun suuren suoltamahan
vasiten vaeltamahan tänne, vierelle vesien
näille maille mantereille joit ennen isät istui
valtavanhemmat vaelsi".*

*Ukkolan isäntä talousneuvos Aapeli Korhosen ensimmäiseen
sukujuhlaan 17.6.1951 kirjoittaman runon alkuosa.*

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran

SUKUJUHLA JA YLIMÄÄRÄINEN SUKUKOKOUS

lauantaina 8.7.2023

Vesannon yhtenäiskoulun ja lukion tiloissa | Koulutie 16A, 72300 Vesanto

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran rekisteröimisestä tulee kuluneeksi 70 vuotta. Sukuseura kutsuu jäsenensä perheineen sekä muut asiasta kiinnostuneet osallistumaan järjestettävään sukujuhlaan. Tervetuloa Vesannolle.

ALUSTAVA OHJELMA

10:00 Ilmoittautuminen ja aamukahvit

11:00 Ylimääräinen sukkokous

11:30 Muiden sukuseurojen tapaamistilaisuus

12:00 Ruokailu

13:00 Sukujuhla

- Tervetulosanat
- Tervehdykset
- Kunniajäsenen julkistaminen
- Juhlapuhe: puheenjohtaja Petri Korhonen
- Yleisökeskustelu – keskustelun johdattelijoina paikallisia Korhosia.
Aiheena: Mitä meille Korhosille kuuluu nyt aikojen muuttuessa?
Mitä sukuseura voisi meille tarjota?
- Ohjelmassa myös runonlausuntaa, musiikkia ja laulua

15:00 Kahvitteluhetki ja uuden hirsikoulun esittely

16:00 Tutustuminen Vesannon hautausmaahan ja kukkatervehdykset haudoille

17:00 Konsertti Vesannon kirkossa, *ilmainen sukuseuran jäsenille*.

Esiintyjinä kitaristi Timo Korhonen ja Uli Kontu-Korhonen

ILMOITTAUTUMISET sähköpostilla

18.6.2023 mennessä

korhoset70vuotta@gmail.com tai

puhelimitse Kirsi Lehdolle, puh. 050-338 2824.

Ilmoitathan nimesi, osoitteesi, puhelinnumerosi ja kanssasi saapuvien henkilöiden nimet. Kerrothan samalla mahdolliset erityisruokavaliot.

Voit varata mukaan käteistä rahaa, tarjolla on sukuseuran kirjoja, viirejä, pinssejä jne. Täältä ostanalla säästät postikulut. Tilaisuudessa on esillä sukutaulunäyttely.

Ruokailut	30 €/hlö,
lisäksi aamupalakahvi	5 €
iltapäiväkahvi	5 €
Lasten ruokailu 4-12v.	15 €/hlö
*alle 4v. maksutta.	

Maksut 18.6.2023 mennessä

Vanhan Rautalammin Korhoset sukuseura ry:n tilille:

IBAN: FI71 5510 0020 0130 92.

Viestikenttään: 8.7.2023, ilmoittajan nimi ja paikkakunta.

Vesannon kirkossa
KORHOSEN SUVUN
JUHLAKONSERTTI
Lauantaina
8.7. 2023 kello 17.00

TIMO KORHONEN
klassinen kitarakitara

Sopraano
ULI KONTU-KORHONEN
laulu ja keskiaikaiset soittimet,
dulcimer, organetto ja sinfonia

MUSIIKKIA KESKIAJALTA 1960-LUVULLE

Säveltäjänimiä Gace Brulé,
Bernard de Ventadorn,
Alonso de Mudarra,
Francisco Tárrega, Manuel Ponce,
John Lennon & Paul McCartney

Timo Korhonen

Liki neljä vuosikymmentä konsertoinut Timo Korhonen on kiistatta yksi Suomen ja sukupolvensa merkittävimmistä kitarataiteilijoista. Häntä kiitetään tulkinnan vapaudesta, karhumaisesta voimasta ja soitinväriin rikkaudesta. Korhosen repertuaari on laaja ja se ulottuu renesanssista romantiikan kautta nykymusiikkiin.

Uli Kontu-Korhonen

Aikamme parhaita keskiaikaisen musiikin laulajia. Vesannon kirkon juhlakonsertissa hän säestää itseään harvinaisilla keskiaikaisilla instrumenteilla dulcimer, organetto ja sinfonia. Upea sopraano, jonka ääntä on verrattu enkelten lauluun kirkkautensa ja kuulautensa vuoksi.

In memoriam

MARKUS KORHONEN 25.4.1929 – 2.8.2022

Maanviljelijä Markus, Markku, Manu, Ukkolainen Korhosen 93-vuotinen elämä päättyi elokuisessa illansuussa rauhallisesti kuten lähtijän luonteelle sopikin.

Elämää loppuun asti rakastaneen isämme toiveena oli pystyä olemaan tutuilla rannoilla mahdollisimman pitkään. Se onnistuikin yli seitsemänkymmentä vuotta rinnalla kulkeneen äitimme huolenpidossa muutamia lyhyehköjä poikkeuksia ja viimeisiä sairaanhoitoa vaatineita elinpäiviä lukuun ottamatta. Luonto järvineen ja metsineen sekä sieltä löytyvine herkkuineen oli aina isälle läheinen. Kalastus pysyi vanhuuteen asti harrastuksista kaikkein mieluisimpana. Nuorempana kiinnostivat myös muun muassa metsästys ja matkat niin Lapin maisemiin kuin välillä ulkomaillekin saakka. Aina rauhallisen miehen saattoivat kohtalaiseen innostuksen tilaan saada nuotalle lähtö, rantakalan keittäminen, sienestys tai leipäressu. Hermostumaan isää oli vaikea saada. Tyynesti todettu ”nooh” oli yleisin kannanotto tilanteisiin, joissa moni muu jo ehkä vähän kiihtyikin.

Rauhallisuus, luotettavuus, kärsivällisyys, ymmärtäväisyys ja harkitsevuus olivat ominaisuuksia, joita läheisten lisäksi lienevät muutkin arvostaneet. Näin voi päätellä siitä, että yli 30-vuotisten kuntapolitiikan puheenjohtajatehtävien lisäksi luottamustoimia riitti myös metsäpuolella sekä myöhemmin muun muassa sukuseuratoiminnassa. Maailman menosta isä pysyi aina hyvin selvillä seuraamalla uutisia sekä lukemalla kirjoja ja sanomalehtiä.

Maanviljelijä kotitilalleen keskikoulun ja maa-mieskoulun käyneestä nuoresta miehestä tuli isänsä jälkeen. Työtä tilalla riitti ja elämän ruuhkavuosina monet luottamustehtävät vaativat nekin aikansa. Niinpä päivät usein venyivät yön puolelle asti karjaa, pelto- tai metsätöitä hoitaessa. Tuotantosuunta vaihtui matkan varrella lypsykarjasta lihantuotantoon ja myös maatilamatkailua tilalla harjoitettiin. Isä piti eläimistä, vaikka ne työläitä olivatkin. Hänen saattoi kuulla navettatöitä tehdessään juttelevan lehmille, mullikoille tai vasikoille – ja varsinkin Mouru-kissalle.

Vaimon ja emännän isä löysi rinnalleen ammatitiopintojen aikaan. Meitä tyttöjä perheeseen syntyi viisi. Luonteenomaisella rauhallisuudellaan selviytyi isä-Ukkolainen tämän ”akkalankin” keskellä. Lisää elämän vilskettä tilalle toivat myös oma äiti, monet sukulaiset ja aiemmin myös palkatut työntekijät. Siitä huolimatta, että kiireitä riitti, muisti isä aina kirkonkyläreissuiltaan tuoda meille lapsille tuliaisiksi salmiakkeja tai hunajamuroja. Viihdyttipä hän meitä joskus lastenvahdiksi päädyttyään Talvella Talikkalan markkinoilla -esityksilläänkin, vaikka ei laisinkaan laulumies ollutkaan.

Liikkumisen vaikeudet sekä muut terveyshuolet estivät loppuvuosina muun muassa eläkkeelle päästyä tärkeiksi tulleet veneretket saarimökille, mutta uteliaisuutensa ja myönteisen elämänasenteensa isä säilytti loppuun asti. Näkymät koti-Sonkarille ja pihapelloille, päivittäisten säähavaintojen kirjaaminen sekä luonnon tarkkailu toivat sisältöä päiviin. Metsäasiat kiinnostivat aivan elämän loppuun asti. Vielä viimeiseksi jääneenä vuotenaankin nautti isä keväällä ja kesällä istuskelusta kotipihan auringossa. Siinä voi levollisesti muistella työn, kanssaihmisten ja monien luontokokemusten värittämää elämäänsä. Isän aina uteliasta ja sitkeää asennetta kuvaa hyvin se, että vielä rajun sairauskohtauksensa jälkeenkin hän kuvasi käyntiään tehohoidossa ”elämykseksi”.

Eivät useammat nimet tätä miestä pahentaneet – eikä mieskään nimiään.

Anna-Maija Saikku

*On vuosi 1917 Kalle Korhonen on tullut perheensä kanssa Säkkinmäelle.
Eturivin lapset Aili Kallen tytär, Teuvo Hildan poika, Ester Hildan tytär, Alpo Evertin poika.
Keskirivi Säkkinmäen nuoripari Tyyne, sylissänsä Lauri ja Eino Oton poika sylissänsä Niilo.
Heidän vieressään Säkkinmäen emäntä Edla ja isäntä Otto Korhonen.
Takarivi Anna Otontytär Korhonen, Ilmi ja Kalle Korhonen sylissänsä Aino, Hilda ja Aukusti Tiitinen,
Evert Korhonen ja Hanna Otontytär Korhonen. Kuva Ilkka Korhosen kotialbumista.*

I SÄKKIMÄEN PERILLISET

Säkkimäen Kallesta Kiinan Kalleksi

*Hyvä kielipää vei Kalle Korhosen 1910-luvulla
Hunanin maakuntaan Kiinaan. Nuori lähetysaarnaja
löysi sieltä myös vaimon itselleen.*

Ilkka Korhonen, Helsinki

Kalle Korhonen syntyi 1885 vauraaseen ja kristillishenkiseen Säkkimäen taloon Vesannolla. Juho-vaari oli ollut yksi Vesannon seurakunnan perustamiseen vahvasti vaikuttaneista henkilöistä. Juho kuoli 89-vuotiaana vuonna 1904. Hautakivessä lukee kirkonmies J. Korhonen. Pojanpoika Kalle oli vaarin kuollessa 19-vuotias, joten hän oli varmaan saanut kristillisen vakaumuksensa paljolti isoisältään.

Korhos-suvun isäntävalta Vesannon Säkkimäellä oli alkanut vuonna 1810, kun Sonkarinsaaren Hutulasta taloon kotivävyksi tullut Elias Korhonen sai talon hallinnan appensa Juho Liimataisen jälkeen. Eliaksen poika Juho oli yksi Vesannon pitäjän merkkihenkilöistä. Hänen lapsenlapsukseen syntyi 30.3.1885 Otto ja Edla Korhoselle poika, joka sai nimen Kalle Emerik.

Kalle Korhonen 20-vuotiaana

Kallella oli kuusi sisarusta ja vuoteen 1892 saakka talossa asui myös hänen setänsä Aatun perhe lukuisine lapsineen. Säkkimäen sijainti mäen harjalla upeine näkymineen ehkä herätti nuoren Kallen kaipuun jonnekin kauemmas. Itse talo oli pitkä, komea talonpoikaisrakennus, johon koko suurperhe hyvin mahtui. Kansakoulua käytiin kirkonkylällä.

Kiinan Kalle lipereissään

Tällaiset olivat Kallen lapsuuden ja nuoruuden olosuhteet. Jos kaikki olisi mennyt "normaalin" kaavan mukaan, Kallesta olisi tullut maatalon isäntä, kuten molemmista aikuisiksi varttuneista veljistäinkin. Isoveli Evertille ostettiin lähistöltä oma tila Huuha ja Kallea kolme vuotta nuorempi pikkuveli Eino jäi kotitalon isännäksi, mutta Kallen kävi elämässä aivan toisin. Hänen taipumuksensa liittyivät aivan muunlaisiin asioihin kuin fyysisessä työssä puurtamiseen. Hän oli aivan epäkäytännöllinen talon töissä, mutta hänellä oli sitäkin terävämpi päänuppi. Otto-isäkin totesi jo varhain asian ja myös kertoi sen pojalleen: "Sinusta, Kalle, ei ole maanviljelijäksi, joten ryhdy tekemään jotain muuta." Ja Kallehan ryhtyi.

Kallen lukuhalu oli valtava. Kun hän jo vietti talvikaudet Helsingissä oppia saamassa, hän tuli kesäksi Säkkimäelle auttelemaan talon töissä. Heinäkasaa kärryillä pellolta latoon kuskatessaankin hän istui kasan päällä kirjaa lukien, jolloin Eino-veli totesi, ettei hän tuosta mitään tule, siirrypä pois sieltä. Ikkunattomassa luhdissa yöpyessään Kalle sahasi seinään isot aukot, jotta pystyi tutkimaan kirjojaan öisinkin kesäyön valon tulviessa sisään. Ja taas sai Eino pudistaa päätään.

Kalle lähti 19-vuotiaana Helsinkiin opiskelemaan Suomen Lähetysseuran ylläpitämään Lähetyskouluun. Vuosi oli 1904. Hän kävi koulua kuusi vuotta, jonka jälkeen hän sai lähetysaarnajan pätevyys. Hän totesi aikanaan minulle, että koulunkäynti lähetyskoulussa oli enemmänkin kansakoulun kertausta kuin uuden oppimista, olihan hän jo yli 20-vuotias. Joka tapauksessa Lähetyskoulussa opiskeltiin latinan kieltäkin, joka ei kansakoulukurssiin sentään kuulunut. Tämän tiedän sii-

tä, että itse käänsin Caesarin, Ciceron ja Liviuksen tekstejä Norssissa Tirocinium Latinum -kirjoista, joiden ensimmäisellä aukeamalla on omistuskirjoitus Kalle Korhonen 1907.

Kiinaan Kalle lähti heti lähetyssaarnaajan tutkinnon suoritettuaan lokakuussa 1910. Hyvän kielipään omaavana hän varmaan osasi lähtiessään jo kiinan kielen tärkeimmät osat. Maassa asuessaan hän oppi kielen niin täydellisesti, että hän jossain yhteydessä ilmoitti erikoisharrastuksensa olevan ”kiinan kielen yksinkertaistaminen”. Kiinalaisia kirjainmerkkejä hän tunsikin työkausiensa jälkeen paljon enemmän kuin keskivertokiinalainen.

Kalle toimi Etelä-Kiinassa Hunanin maakunnassa Wuhanin kaupungin lähellä olevassa Tsingshih (Jinshi) -nimisessä kaupungissa mm. lähetyssaarnaajana ja keskikoulun johtajana. Työskentely Kiinassa oli tietenkin uusi ja tärkeä asia hänelle, mutta koko elämän kannalta merkittävin tapahtuma siellä oli aviopuolison löytäminen ja perheen perustaminen. Mutta jos kiinalaisten kanssa työskentely ehkä kangerteli alkuvaiheessa, niin ei avioliiton solmiminenkaan ihan noin vain onnistunut.

Kalle oli tutustunut itseään vuotta nuorempaan Ilmi-neitiin jo lähetysskoulussa. Hän oli torpparin tytär Rymättylästä. Kotonaan hän oli saanut vahvan kristillisen kasvatuksen ja uskon asia oli tullut hänelle elämän ykkösohjeeksi. Lähetyssaarnaaja Frans Hannulan suosituksesta hän jätti hyvin hoitamansa kirjurin työn Varsinais-Suomen Maalaiskuntien Eläinvakuutusyhtiössä ja muutti 1906 Helsinkiin opiskellakseen myös naisille avatussa Lähetysskoulussa, ollen yksi ensimmäisistä naisopiskelijoista. Kolme vuotta opiskeltuaan hän lähti Kiinaan, jossa hän toimi mm. lastentarhassa, koulussa ja poliklinikalla.

Kalle ja Ilmi tapasivat siis uudelleen Tsingshihissä, ja parin vuoden päästä menttiin kihloihin. Tieto tästä kiiri toki Suomeen ja Lähetyssseuran puheenjohtajankin korviin. Tämä totesi toimitun väärin ja lähetti Kallelle kirjeen, jossa hän moittii tätä sitä, että tämä ei ollut pyytänyt vihkilupaa puheenjohtajalta, kuten olisi kuulunut. Kalle vastasi nöyrällä kirjeellä, johon sitten tuli vastaus, että Ilmi on kunnan tyttö, joten mielihyvin saat ottaa hänet puolisoksesi.

Kalle ja Ilmi vihittiin maaliskuun 1. päivänä 1912 ja esikoinen Tauno Samuli syntyi joulun aattona samana vuonna. Hän kuitenkin sairastui keuhkokuumeeseen ja kuoli 7.7.1915. Terveiden-

Hauta Huanissa. Tauno Samulin haudalla Aili-sisko. Pikku poika sairastui vakavasti ja vanhempien piti hätistellä koko yön rottia sairaan Samulin vuoteen äärestä.

hoidon vaikeuksista kertoo se, että vanhempien piti vuorotellen valvoa Samuli-potilaan sängyn vieressä, jotteivät rotat pääsisi syömään häntä. Tyttäret Aili ja Aino syntyivät vielä ennen perheen muuttoa kotimaahan vuonna 1917.

Pian Suomeen tultuaan perhe matkusti melkein saman tien Säkkinmäelle, jossa Kalle esitteli suvulle vaimonsa Ilmin ja pienet tyttärensä. Tämän käynnin aikana otettiin kuva, johon ikuistettiin Säkkinmäen isäntäpari Otto ja Edla kaikkine jälkeläisineen. Pian syntyi myös kolmas tytär Pulmu.

Kalle oli perheineen kuulunut Vesannon seurakuntaan jatkuvasti vuoteen 1917 saakka, mutta nyt he asettuivat pysyvästi Helsinkiin, joka näin ollen tästä lähtien heidän kotikuntansa. Asunto löytyi Ullanlinnasta, Tehtaankadun ja Raatimiehenkadun kulmassa olleesta kaksikerroksisesta puutalosta, joka purettiin vasta 1960-luvulla. Tilalle nousi moderni kerrostalo. Koti oli siis varsin läheltä Kallen työpaikkaa eli Lähetyssseuran rakennusta Tähtitornimäellä. Vieressä oli myös Kättilöopisto, jonne Ilmillä oli lyhyt matka, kun Kalevi syntyi 1920.

Lähetit viinköynnöksen varjossa iltpäiväteetä nauttimassa Tsingshin asemalla, kevät 1915. Ilmi sylissään Samuli ja Kalle sylissään Aili.

Joskin opetus Lähetyskoulussa ei Kallen tasoiselle henkilölle ehkä ihan parasta oppikoulutasoa ollutkaan, niin sen ansiosta hän saattoi kirjoittaa ylioppilaaksi Helsingin Suomalaisesta Reaalilyseosta eli Ressusta vuoden kuluttua Kiinasta palattuaan marraskuussa 1918, vaikka välillä oli käyty vapaussotakin. Ja kului vain kaksi vuotta, niin hän oli filosofian kandidaatti Helsingin yliopistosta. Hän suoritti arvosanan kuudesta aineesta, joista pedagogiikan, altailaisen kielentutkimuksen ja kiinan kielen opinnot hän jatkoi laudatur-tasolle saakka. Myös englantilaisen filologian opettelusta oli hänelle myöhemmin hyötyä. Maisterin arvon Kalle sai seuraavan vuoden alussa. Eikä hänelle olisi ollut mikään ongelma väitellä tohtoriksi, mutta ehkä hänen omaksumansa kutsumustehtävät olivat sittenkin hänelle tärkeämpiä.

Kun sitten maisterin arvonimi oli hankittu, hän lähti uudelleen Kiinaan. Ilmi jäi sen sijaan kotiin hoitamaan muutaman kuukauden ikäistä Kalevia ja kolmea tytärtä. Pitkä matka oli mahdollista suorittaa laivalla tai junalla. Siperian-junan matka kesti kaksi viikkoa. Aikataulu oli niin väljä ja junia kulki sen verran harvoin, että kun jollain asemalla eräs matkustaja oli hävinnyt junan tehdessä lähtöä, sitä lykättiin, kunnes kyseinen henkilö oli löydetty. Utelias matkamies oli unohtunut tutkimaan lähistölle jotain asiaa, eikä ollut huomannut ajan kuluu. Tämä ei ollut kovin harvinaista Kalle Korhosen ollessa kyseessä.

Toisella kaudellaan Kalle toimi mm. koulujen tarkastajana, kielikomitean jäsenenä ja opettajana. Tällä kertaa kausi kesti neljä vuotta.

Kalle oli toisella Kiinan-jaksolla ilmeisesti saanut säästöön sen verran valuuttaa, että hän osti perheelleen tilavan asunnon Töölöstä, Runeberginkadun ja Museokadun kulmasta, vastavalmistuneen kerrostalon neljännessä kerroksesta. Tässä asunnossa hän ja Ilmi asuivat koko loppuelämänsä. Nuorimmat lapset Voitto ja Heimo syntyivät jo Runeberginkadulla.

Kolmas vaihe Kiinassa alkoi 1929 ja kesti kuusi vuotta. Tänä aikana Kalle toimi pappisseminaarin opettajana ja poikakoulun johtajana. Hänelle tarjottiin siellä mahdollisuus siirtyä perheineen seminaarin johtajaksi Amerikkaan. Tämä osoittaa, että hän oli toimessaan pätevä ja hallitsi kiinan lisäksi täysin myös englannin kielen. Kalle harkitsi tosissaan asiaa, ehkä hyvä palkkakin oli houkuttimena, mutta Ilmi sanoi ei, hänen mielestään lasten piti käydä koulunsa Suomessa. Niin asia jäi.

Suomeen Kalle siis jäi pysyvästi vuonna 1935. Hän erosi kolmen vuoden kuluttua Lähetysseurasta, mutta ei Kiinaan enää ollut muutenkaan kohta menemistä, tuli maailmansota, Kiinan sisällisota ja kommunistien valtauspääsy. Mutta olihan hänellä Suomessakin lähetystehtävää. Hän kierteli kotimaata puheita pitämässä ja saarnasi aina kuin oli mahdollista, vaikka junanvaunuissa. Ja olihan hänellä nyt mahdollisuus tavata rakkaita Korhos-su-

*Perhe Helsingissä 1929.
Työtarjous seminaarin johtajana Amerikassa ja hyvä palkka houkutti, mutta Ilmi sanoi ei.
Hän halusi lasten käyvän koulunsa Suomessa. Siihen oli Kallen taivuttava.*

kulaisiaan Vesannolla ja sen lähikunnissa. Ilmille Kallen kotimaassa pysyminen oli helpotus, koska suuren perheen talous oli ollut usein tiukalla. Kalle toki lähetti Kiinasta rahaa, mutta sen tulo saattoi välillä viipyä pitkäänkin.

Kaksi asiaa, jotka olivat Kallelle enemmänkin hepreaa, olivat politiikka ja urheilu. Lähetysseuran jälkeen Kalle ryhtyi työskentelemään Evankelioimisliike ry:n toimihenkilönä. Yhdistys oli radikaalimpi versio Lähetysseurasta, ja sen puitteissa Kalle sai vapaammin tuoda julki omia tarkoitusperiään ja mielipiteitään.

Yhdistys (= Kalle Korhonen) julkaisi lehteä nimeltä "Riemuvuosi". Jatkosodan riehussa Päämajan valvontaosasto ilmoitti Valtion Tiedotuslaitoksen tarkastusjaostolle, että kyseisen lehden joulunumero 1941 sisälsi maanpuolustuksen kannalta harkitsemattomia lausuntoja. Kustaa Viikunan johtama jaosto oli samaa mieltä ja takavarikoi kyseisen lehden jäljellä olevan painoksen, n. 2 000 kpl. Kalle lähetti itse pääministerille 6-sivuisen valituksen takavarikoinnista, mutta Valtioneuvoston kanslia piti tiedotuslaitoksen päätöksen voimassa, mihin Kallen oli tyytyminen.

Helsingin olympialaisten aikaan Kalle pyydettiin Kiinasta saapuneiden urheilujohtajien tulkiksi. Kotiin palattuaan hän soitti isälleni ja kysyi, mikä hän on suomeksi sellainen urheilulaji, jossa on rautakuula, josta lähtee jonkinlainen vaijeri ja jota sitten pyöritetään lentämään. Ei ollut Kalle varmaan

koskaan elämässään nähnyt moukarinheittoa.

Suku ja sukulaiset synnyinseudulla tulivat Kallelle uskon asian rinnalla yhä läheisemmiksi iän karttuessa. Luonnollinen seuraus oli Korhosten sukuseuran perustaminen. Ei Kiinakaan Kallelta ja Ilmiltä unohtunut, vaan heidän kotonaan kokoontui säännöllisesti entisten Kiinan-lähettiläiden muodostama seurapiiri.

Meille ukin jälkeläisille mieliinpainuvien muistojen ukista oli jokavuotinen Tapaninpäivän sukuateria ohjelmiseen Runeberginkadulla.

Jälkimaailmalle

Kallelta jäi runsaasti käännöksiä kiinan-kielisistä teksteistä ja omaa kirjallista aineistoa, tunnetuimpana ehkä teos Kultakaivos vuodelta 1929.

Kalle Korhosen kuolemasta tulee tänä vuonna 30. toukokuuta kuluneeksi 60 vuotta.

Kalle vanhemmalla iällä.

Stadin kundi Töölöstä

Sukuseuran pitkäaikainen puheenjohtaja Ilkka Korhonen on myös sydänjuuriaan myöten savolainen, sukurakas ja täydellinen jouluhminen.

Kristiina Hurmerinta, Konnevesi

Vuosi 1968 on jäänyt Ilkka Korhoselle erityisesti mieleen, olihan se maailman hulluvuosi. Sitä leimasivat Vietnamin sota, Tsekkoslovakian miehitys, mellakoita ja mielenosoituksia kaikkialla. Ja hän nuori mies oli keväällä kirjoittanut ylioppilaaksi Helsingin Normaalilyseosta.

Televisiot olivat vakiinnuttaneet paikkansa joka kodin esineinä. Myös Korhosilla oli televisio auki joka kerran, kun Forsytein taru alkoi. Historiasta kiinnostunut Ilkka seurasi erityisellä kiinnostuksella sukusaagaa, joka sijoittui 1880-luvulta 1920-luvulle.

”Sarja toimi minulle sytykkeenä sukututkimukselle. Minua alkoi kiinnostaa millainen minun sukuni on”, Ilkka kertoo.

Saadakseen kysymyksiinsä vastauksia hän matkusti Vesannolle suvun syntysijoille. Säkkinmäen isäntä Ilmari Korhonen (Ilkan isän Kalevin serku), otti nuoren miehen vastaan lämpimästi ja esiteli hänet sukulaisille.

”Tässä on Kiinan Kallen pojanpoika”, hän ilmoitti.

Kalle Korhonen oli Säkkinmäen poikia ja tietysti aikansa julkkis Vesannolla. Ei sieltä ihan joka poika lähtenyt Kiinaan. Ilkka kuuli kiinnostavia tarinoita ukistaan, sillä Ukkolan Markku oli aikoinaan kyydinyt Kiinan Kallea puhujamatkoilla talosta taloon.

”Jossain talossa hän oli kuulema rukoillut vanhalle pojalle vaimoa. Ei onnistunut. Siellä sain kuulla myös, että ukilla oli tapana saarnata junissa”.

Kesäpäivät Vesannolla kuluivat nopeasti kuunnellessa sukulaisien tarinoita. Kiinnostus sukuun ja sen tutkimiseen oli saanut aikamoisen sysäyksen.

”Eikä se koskaan siitä ole sammunut”, sanoo Ilkka.

Sukulaiskesän jälkeen alkoi asepalvelus Karjalan Tykistörykmentissä. Nuorukaisella oli monta tietä mietittävänä. Jäisikö armeijan palvelukseen? Historian- ja oikeustieteen opinnot kiinnostivat myös. Armeijan jälkeiset kolme vuotta hän sitten opiskeli Helsingin yliopistossa oikeustiedettä, mutta päätti vaihtaa alaa.

”Olin aina ollut kiinnostunut historiasta. Siksi valitsin pääaineekseni Suomen historian”.

Osa syynä historiainnostukseen oli äiti. Toisaalta hän luki koulussa pitkänlatinan. Ilkan kirjahyllystä löytyy latinan oppikirja nimeltään *Tirocinium Latini*. Siihen on tarkalla käsialalla tehty käännöksiä lyijykynällä ja huomioita marginaaleihin, alleviivauksiakin on ukilta, isätä ja pojilta.

Ilkka valmistui filosofian maisteriksi 1979. Tilapäisiä töitä löytyi ensin Sota-arkistosta. Tarkalla miehellä oli kuitenkin vientiä. Sitä seurasivat työt Ulkoministeriön-, Valtioneuvoston- ja Helsingin kaupunginarkistoissa.

”Olin aina tavoitellut valtion virkaa ja se löytyi Sota-arkistosta vuonna 1992. Yksikönjohtajana ja ylitarkastajana toimenkuvani oli asiakirjahallinto, johon sisältyi mm. useita tarkastuskäyntejä puolustusvoimien yksiköissä”.

Ilkka ei malta olla ottamatta kantaa juuri julkisuudessa olleeseen Viestikookeskuksen tietovuotoon. ”Mun mielestä puolustusvoimien sotilaallisesta turvallisuudesta vastaavat henkilöt kyllä tietävät paremmin kuin HS:n toimittajat, mitkä asiakirjat ovat maamme turvallisuuden kannalta salassa pidettäviä. Mielestäni tässä asiassa ei ole myöskään kyse sananvapaudesta, jonka HS:n toimittajat voisivat määritellä”.

Sota-arkisto liitettiin Kansallisarkistoon 2008, jolloin Ilkka siirrettiin virkoineen tähän maamme pääarkistoon. Jäätyään sieltä eläkkeelle hän toteutti vielä Maanpuolustuskorkeakoulun sotahistorian laitoksella arkistoprojektin vuosina 2012 -2015, johon työelämä sitten päättyi.

”Toin nähtäväksi salaisiksi leimatut asiakirjakotelot ja paikalle määrättyt eri joukkoosastojen asiantuntijaupseerit kävivät kansiot läpi ja erottelivat sieltä edelleen salassapidettävät asiakirjat. Muut asiakirjat voitiin luovuttaa sitten kansallisarkistoon. Se oli kivaa hommaa. Siihen oli hyvä lopettaa”.

Nyt oli koittanut sukututkimuksen aika.

”Se vaatii ikää, kokemusta ja sinnikkyyttä”, hän sanoo.

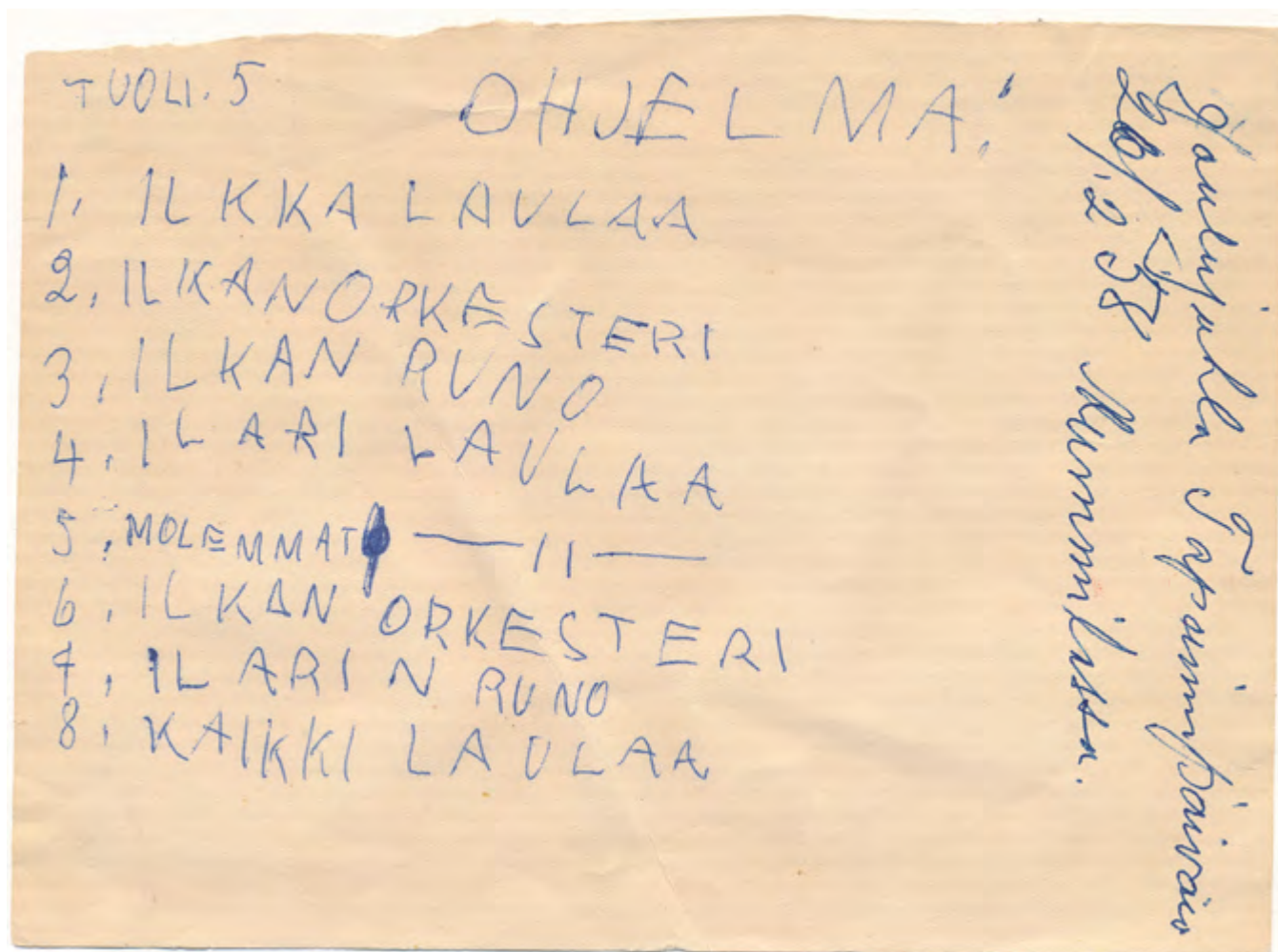
Ilkan avioiduttua vuonna 1974 perhe asui Munkkiniemessä. Kahdesta tyttärestä Sanna (s.1975) asuu Helsingin Munkkivuorella ja Sara (s.1981) perheensä kanssa Kalifornian Piilaaksossa. Saran perhe tuli jouluksi 2022 Suomeen. Ilkka-ukki otti esille jouluarkistostaan parhaimmat ja rakkaimmat koristeet. Ilkka Korhosen perheessä joulu rakennetaan hartaasti ja pieteetillä, onhan Ilkka viimeisen päälle jouluihminen. Arkistotyöstä on myös hyötyä joulumuistoja järjestettäessä. Kaikki joulu-koristeet 1940-luvulta lähtien ovat hänellä tarkasti säilössä.

"Kiinnostuksen jouluun ja perinteiden vaalimiseen olen saanut äidiltäni. Hän järjesti meille unohtumattomia jouluja, joiden muistoa haluan yhä vaalia ja siirtää sitä eteenpäin omille lapsille ja lapsenlapsilleni."

Ilkan ohjelmalehti: Korhosilla leikittiin ja laulettiin, joulupukki kävi niin kauan kunnes poikien mielestä hän alkoi muistuttaa liikaa talonmiestä.

Joulupöytä Sibeliuksenkadulla Helsingissä. Samassa huoneistossa oli itse Jean Sibelius asunut aikoinaan. Siellä asuivat nyt Ilkan äidin vanhemmat Armas ja Helmi Vuoma "Mä olin mummin poika. Heidän luonaan oli mun toinen koti. Kuvassa Helmi-mummi tarjoilee, pöydän päässä istuu Armas, Kiinan Kalle, muster Lilja, äiti Aija sylissään Ilari, pöydän toisella puolen Ilmi-mummi ja Ilkka. Ruokasalin kalusto on nyt Ilkan kotona.

Ilkan isä oli diplomi-insinööri ja juristi, äiti arkkitehti. Kotiäitinä hänellä oli aikaa paneutua joulun valmisteluihin. Ne lapsuuden joulut olivat ikimuistoisia. ”Jouluaatto käynnistyi aina siitä, kun Kalevi-isä haki autolla äitini vanhemmat meille illan hämärtyessä. Aluksi isä soitti Sibeliuksen Andantimon, sitten siirryttiin ruokapöytään, jossa luettiin ensin jouluevankeiumi, tämän jälkeen leikittiin pakolliset joululeikit ja vihdoinkin viimein tulikin jo joulupukki...” Koristeissa on muistot, muisti. Ne ovat tärkeä osa kodin kulttuurihistoriaa.

Ilkka toimi Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran puheenjohtajana 18 vuotta. Äänekoskella hän luovutti puheenjohtajan nuijan Petri Korhoselle. Kummankin miehen isoisät olivat olleet perustamassa Sukuseuraa vuonna 1951.

Huomio!
Vuoden 2022 Wanha
Tuomas -lehdessä oli Sara
Vuolteenahon artikkeli Kotikoulu
viikunapuun alla. S 12-15 . Sara on
Kiinan Kallen (s.1885) lapsen
Kalevin (s.1920) lapsen
Ilkka Korhosen (s.1949)
tytär.

”Mutsi on ollut monien mun valintojen takana”, Ilkka sanoo. Kuvassa äiti Aija, Ilari sylissä ja vieressä Ilkka.

Pieni uimari: Ilkalta onnistui niin uimahypyt kuin uiminenkin. Hieman myöhemmin hän löysi partiosta itselleen mieluisan harrastuksen. Kuva otettu 1954.

Kävelyllä Arabianrannassa

Petri Korhonen on sukuseuran uusi puheenjohtaja, mutta ei suinkaan vahingossa. Hänen näppinsä on ollut myös Suurkirkon kellotaulussakin.

Kristiina Hurmerinta

Aurinko paistaa Arabianrannassa. Katselen Petri Korhosen kanssa hänen kätensä töitä. Liikutaan maailmallisissa osoitteissa. Talot Lontoonkadun ja Berliininkadun varrella ovat jollain oudolla tavalla tutunoloisia väriykseltään, mutta ei siihen olisi osannut kiinnittää huomiota ilman Petrin vinkkiä. "Mitkä keksit tulee mieleen?" hän kysäisee. Siristän ja mietin. En vaan millään keksi keksiä. "Muistatko Carneval-keksit?" hän avittaa. Toden totta, talothan ovat Carneval-keksien kuorutteen värisiä. Vaan miten ihmeessä? Sattumaa tai ei, mutta kahvipöydän keksipaketti kiinnitti arkki-tehdin huomion ja niiden värimaailman mukaisesti käsiteltiin talojen ulkopinnat. Petrin selostuksen jälkeen talot näyttivät ihan erilaisilta. Carneval-keksien kohdalla on kyse myös pitkästä perinteestä, sillä juuri näitä carnevaaleja ovat lapset rouskutelleet vuodesta 1925 lähtien.

Pääkaupunkiseudulta löytyy myös monta muuta kiinnostavaa kohdetta, joiden valmistumisessa Petri on ollut mukana.

"Minä hoidan nykyisin rakennuksilla työmaainsinöörinä laadullista hallintaa, vastaan myös takuu-aikaisten virheiden ja puutteiden kuntoon saattamisesta",

Julkisuudessa puhutaan paljon rakentamisen laadun heikkenemisestä ja nyt on hyvä tilaisuus kysyä mitä miltä hän rakentajana on kritiikistä.

"Kyllä rakennusala on yleisesti tervettä ja laatu hyvää. Julkisuuteen pääsee yksittäistapaukset ja ne sitten leimaavat koko alaa. Meille tulee tosi vähän negatiivista palautetta".

Kuin rakentajan sanojen varmistukseksi törmäämme Berliininkadulla vanhaan rouvaan, joka tulee juuri ulos "Carneval-talosta". Hän katsoo Petriä tarkkaan ja sanoo:

*Petri
katiskahommissa.*

"Minähän taidan tunteakin sinut. Olit rakentamassa tätä taloa".

Petri nyökkää ja tervehtii.

"Mitenkäs kauan te olette asuneet tässä?"

"Kymmenen vuotta ja hyvin olen viihtynyt. Hyvä talo, kiitos vaan".

Upeaa palautetta ja aivan sattumalta.

"Parasta tässä työssä onkin suora palaute. Kaudistelematon ja rehellinen".

Petri on työskennellyt Rakennuspetäjä Oy:ssä vuodesta 2002 lähtien. Rakennuspetäjää pidetään kokeneena ja luotettavana uusien kohteiden rakentajana ja sen työntekijöitä rakentamisen rautaisina ammattilaisina. Työt ovat vieneet Petrin monenlaisiin työkohteisiin, joista yksi on Arabianrannan kerrostalot.

Petri on viihtynyt työpaikassaan ja tuntee olevansa juuri oikealla alalla. Yritys on hänen mukaansa vakavarainen, keskisuuri yritys, jossa on vajaa 40 työntekijää. Suhteellisen pientä ja ketterää. Hän uskoo sekavan maailmantilanteen iskevän myös rakennusosalalle.

"Varsinkin lainavetoisille yrityksille tulee olemaan vaikeaa, sillä kassavirran pitää olla jatkuvaa, muuten homma ei etene".

Petri Korhonen valmistui rakennusmestariksi pahimman laman aikaan 1991. Työura piti aloittaa lapiomiehenä julkisivuremonttikohteissa. Kiinnostavina työkohteina tuolloin olivat Helsingissä Suomen pankin julkisivuremontti ja vaikkapa Suurkirkon kellotaulun ympärille tehty värimallit tulevaa suurta julkisivuremonttia varten.

*Lyijykynäpiirroksessa
Petrin isoisa Yrjö Korhonen.*

*Petri on Säkkinmäen
isännän Juho Korhosen (s.1850)
pojan Aatun (s.1846)
pojan Yrjön (s.1891)
pojan Jyrkin poika.*

Arabiat, Lontoot ja Berliinit kierreltyämme avaamme kahvikupin ääressä Petrin sukulaisuussuhteita Korhosiin. Hetken kuunneltuani sukutarinaa Vesannon Säkkinmäen miehistä, Vehkalan Aatus-ta, Levän Yrjöstä ja Jyrkistä huomaa miehen olevan valkopesun liotuksineen kestävä Vanhan Rautalammin Korhonen. Isoisa Yrjö Korhonen mainitaan suvun historiikissa ensimmäisen vuonna 1953 pidetyn sukukokouksen yhteydessä.

"Ilkka Korhosen jätettyä puheenjohtajuuden katsoin melkein velvollisuudeksi suostua, kun minua kysyttiin tehtävään. Isäni Jyrki oli ollut vuosia sukuneuvoston jäsen ja itse olin sitä touhua seurannut siitä sivusta. Hänen jäätyään pois sukuneuvostosta vuonna 2016, Ilkka sanoi, että "pojan pitää jatkaa". Asia oli sitten selvä ja sukuneuvoston varajäsenenä aloitin".

Säkkimäeltä lähtevä Korhos-lanka on vahva ja "verenperintö" velvoittava.

Petri asuu vaimonsa Tarja Flanderin kanssa Helsingin Alppikylässä omakotitalossa. Heillä on kolme lasta, Karlo 24v, Rosa 22v ja Erno 20v. Ottaako joku lapsista tulevaisuudessa sukuseuran asioita hoidettavakseen, sen aika näyttää.

Millaisena tuore puheenjohtaja näkee sukuseuran tulevaisuuden?

"Korhosten suku on Tuomas Pekanpojasta lähtien hyvin selvitetty. Nyt teknologia on tuonut uusia mahdollisuuksia sukututkimukselle. Tämän myötä yhä useammat ihmiset ovat kiinnostuneita perimästään ja siitä voi tulla sukuseuroille hyvää nostetta".

Toisena tärkeänä asiana hän tuo esiin sukuseurojen välisen yhteistyön. On kiinnostavaa tietää kuinka eri suvut linkittyvät toisiinsa. Se on tavallaan uusi askel sukututkimuksessa

"Yhteistyö ja testaukset tuovat tietoa ja vahvistavat sukulaisuusyhteyksiä", sanoo Petri.

*Mandi Korhonen 60 v., Ella Vuorio (os. Korhonen) ja Helmi Korhonen.
Kuva: Ilkka Korhosen kotialbumi*

II JUHLAN TUNTUA

Kalakukkopäivälliset Ukkolassa

Suvi oli kauneimmillaan, kun Vanhan Rautalammin Korhoset kokoontuivat Vesannolle ensimmäiseen sukujuhlaansa 17.6.1951.

Kristiina Hurmerinta, Konnevesi

Muutaman kerran piti Kiinan Kallen puhua ympäri Tulilan emäntää Salli Korhosta ennenkuin hän lupautui sukupitojen pääemännäksi ja koko tarjoulupuolen järjestäjäksi. Sukuseuran puuhamiehet olivat keränneet yhteiseen kassaan 10.000 markkaa, joka luovutettiin Salli-emännälle.

”Ukkolan hallitus on ollut suurenmoinen, että on luvannut ottaa sukkokokouksen osanottajat avariin huoneisiinsa Sonkarin rannalle, johon ensimmäiset Vesannon Korhoset ovat majansa pystyttäneet. Sopiiko tämä suunnitelmiisi?” Salli viestittää Helsinkiin Kalle Korhoselle.

Salli oli mitä ilmeisemmin aikaansaava ja rivakka ihminen, joka halusi ”kaiken niveltävän hyvin ja pyörivän kitkattomasti”. Ohjelmaan oli suunniteltu jumalanpalvelus kello 14 ja hautausmaalla käynti ja sen jälkeen juhlaväki siirtyisi Ukkolaan. Tosin Seurojen talolla oli tarjottu virvokkeita kello jo 12 lähtien.

Kuva kokoukseen osallistujan maksulomakkeesta

Ja väkeä tuli yli odotusten. Reilut 300 Korhosta saapui kuka milläkin menopelillä. Tervosta lähti kokouspaikalle retkiauto, jonka kyytiin Vihta-Paavon sukua oleva Emil Korhonen lähetti poikansa. Martta Korhonen Muurasjärveltä ilmoitti ujosti rohkenevansa tunkeutua sukuun ja tulla katsomaan miltä näyttäivät toiset Korhoset.

Sukujuhlissa syötiin varmaan kukko poikineen. Kahvi maistui ja lettivehnnäsen teki kauppansa. Kaikki niveltyi hyvin kokonaisuuteen. Salli osasi panna pyörät pyörimään.

Ensimmäisessä sukkokokouksessa päätettiin yksimieleisesti jatkaa Korhos-suvun yhteistoimintaa. Sukuseuran asiaa ajamaan valittiin muutama maanviljelijä, pari tohtoria, yksi maisteri ja yksi rouva. Alueellinen ja ammatillinen jakautuminen tuli näin huomioiduksi.

Juhlista on kerrottu tarkemmin WT 2004 s.16-20 ja WT 2007 s 21-27

Ukkolan pihasta

Mietteitä viime kesän sukukokouksesta

Kirsi Lehto, os. Korhonen, Kaarina

Viime vuonna 2. heinäkuuta pidetty sukuseuran kokous oli tavallaan historiallinen: seuran pitkäaikainen puheenjohtaja Ilkka Korhonen (18 vuotta puheenjohtajana, KIITOKSET Ilkalle!) luovutti puheenjohtajan nuijan seuraajalleen, nuorempaa sukupolvea edustavalle Petri Korhoselle. Kun me sukuseuralaiset, itsekukin, usein haluamme hahmottaa omia ja toistemme yhteyksiä suvun alkujuurien suuntaan, niin mainittakoon tässä että Petri on joidenkin seuran perustajajäsenten, eli Levän papin ja mummon (Yrjö ja Elli Korhosen) jälkikasvu. Myös Petrin isä Jyrki Korhonen on monien vuosien ajan palvellut sukuneuvoston jäsenenä, ja aktiivisena sukututkijana. TERVETULOA Petri sukuseuran vetovastuu-paikalle!

Herkullisen pitoruokalounaan jälkeen (Parhaat KIITOKSET kokousjärjestäjille Eeva ja Juha Takalalle!) siirryttiin juhlaohjelman puolelle. Ohjelman aiheet veivät ajatuksia aika kauaskin taakse päin ajassa, Korhosten suvun historiaan. Seppo Korhonen kertoi miten lautamies Korhonen oli taitavasti harhauttanut venäläistä valloittajajoukkoa juuri Äänekosken maisemissa Suomen sodan aikaan 1807. Mikael Korhonen taas kertoi opettaja Kaarlo Korhosen toiminnasta kapinallisten tukihenkilönä, ja hänen saamastaan valtionrikossyytteenstä Suomen sisällissodan aikaan vuonna 1918. Itse puhuin vieläkin vanhempaa "suvun" historiaa, kerroinhan puheessani koko ihmisen suvun ja lajin synnystä, ja niiden kehittymisestä aikojen kuluessa. Hannu

Korhosen puhe taas käsitteli suvun historiaa aika laajallakin aika-akselilla, joka ulottui aina noin tuhannen vuoden taakse. Hän kertoi sukujuuriemme jäljittamisesta Korhosten isälinjan DNA-markkereiden avulla: suvun esi-isien alkujuuria ja eri sukuhaarojen edustajia voidaan niiden avulla paikantaa eri paikkakunnille.

Selkeimmin sukulaissiteiden henkilökohtainen merkittävyys kuului kuitenkin Amy Hietapelion puheesta. Hän kertoi omien isovanhempiensa muutosta Yhdysvaltoihin joskus viime vuosisadan alkupuolla, ja perheen kasvamisesta siellä vieraalla mantereella. Sukukunta oli sopeutunut amerikkalaiseen elämäntapaan ja menestynyt siellä toimissaan hyvin, mutta silti puheesta kuului edelleen läpi voimakas yhteenkuuluvuus suomalaisiin sukujuuriin ja Vanhan Rautalammin Korhosiin.

Sukulaisia Yhdysvalloista, Kate Adornetto, Amy Hietapelto ja puolisonsa Roger Reich

Juhlaväkeä kokouksen väliajalla

Näiden puheiden pohjalta jäin mietiskelemään, mitä ovat ne tekijät jotka meitä sitovat ja yhdistävät sukuun, ja sukuseuraan. Itseasiassa yhteyttä ei oikein tuntunut löytyvän, vaan paremminkin vierauden ja ulkopuolisuuden kokemus. Tämä varmasti johtui myös siitä että tässä juhlassa en nähnyt montakaan tuttua henkilöä. Sukupolvien kierto, vanhojen poistuminen suku-yhteydestä jättää mieleen haikeuden ja menetyksen tunteen.

Sukuseuran tilaisuuksiin kokoontuvalla väellä on kuitenkin se erittäin POSITIIVINEN TAPA, että siellä helposti tullaan puheisiin kaikkien kanssa, ja tehdään saman tien hiukan tuttavuutta. Yhteinen nimittävä tekijä löytyy helposti siitä, mitä kautta me itse kukin liitymme tähän monihaaraiseen ja rönsyilevää sukupuuhun. Jollakin tapaa ehkä tunnistamme myös jotakin yhteistä asennetta tai olemusta – lieneekö se perinnöllistä tai vain ”korhosteluun” liittyvää suvaitsevaista ja avomielistä asennetta. Siihen ainakin omalta osaltani liittyy myös merkittävä kunnioitus sitä entisaikaista Tuomas Pekanpoikaa kohtaan, joka otti ja lähti perheensä kanssa soutamaan kauas pohjoiseen, monimutkaisten ja tuntemattomien vesireittien taakse. Hyvä että tuli, ja asettui näille hienoille rannoille.

Seinällä olevat sukutaulut herättivät runsasta kiinnostusta.

Kiitos sujuvista kokousjärjestelyistä Eeva ja Juha Takala.

Uudet sukuneuvokset

Hannu Korhonen, Orimattila

Onnittelut 30-vuotiaalle sukulehdelle

Sukuseuramme lehti Wanha Tuomas täyttää tänä vuonna 30 vuotta sopivasti sukuseuramme juhla-vuotena. Lehden alkutaipaleesta kerroin jutussa Sukulehteä tekemässä vuoden 2017 numerossa s. 25–28. On ollut hienoa nähdä, miten alun perin suppeahkona tiedotuslehtenä aloittanut ja siten suku(tutkimus)lehdeksi laajentunut julkaisu on noussut uudelle, entistä monipuolisemmalle tasolle nykyisen päätoimittajan Kristiina Hurmerinnan käsissä.

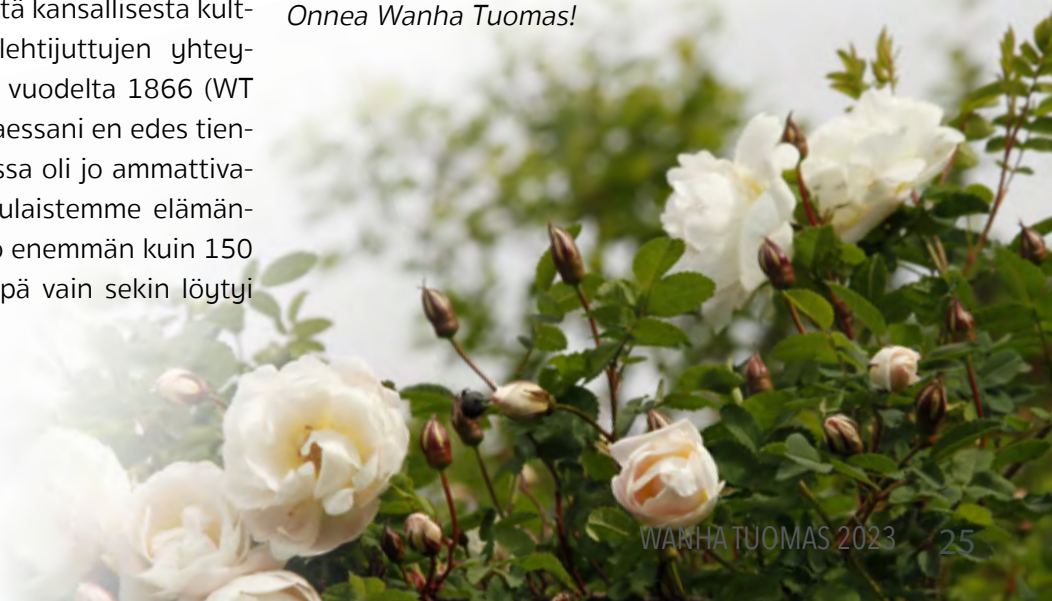
Sukulehden tehtävänä on alusta pitäen ollut tarjota julkaisutilaa sukulaisten hengentuotteille. Vanhat sukulaistemme kirjoittivat runoja. Uudet sukupolvet piirtävät sarjakuvia niin kuin nyt sukulehden tähänkin numeroon. Toinen olennainen tehtävä on tallettaa kertomuksia sukulaistemme vaiheista. Ne ovat luettavissa sitten, kun kiinnostus herää lapsuudessa tai – niin kuin monien kohdalla tapahtuu – vasta sitten, kun vanhemmat muistajat eivät ole niitä enää kertomassa.

Kotiarkistoissa on myös ainutkertaisia valokuvia. Nekin kertovat omaa kertomisen arvoista tarinaan-
sa sekä omasta suvustamme että kansallisesta kulttuurihistoriasta. Vanhin sukulehtijuttujen yhteydessä esille tullut valokuva on vuodelta 1866 (WT 2017 s. 51). Sitä juttua kirjoittaessani en edes tiennyt, että siihen aikaan Suomessa oli jo ammattivalokuvaajia, jotka ikuistivat sukulaistemme elämänvaiheita, niin kuin nyt tuokin jo enemmän kuin 150 vanha vihkikuva todistaa. Niinpä vain sekin löytyi sukulaisten kotiarkistosta.

Sukuseura on sukulaisten yhteisö, asuivatpa he sitten suvun alkuperäisillä asuinpaikoilla Rautalamilla tai valtamerten takana. Sukuseuraa perustettaessa 1950-luvulla vahvin sukulaisuuden osoitus oli yhteinen sukunimemme. Sukuseuran sääntöihin kirjattiin kuitenkin jo silloin kaukaa viisaasti periaatte Rautalammin Korhosista polveutumisesta vaati-
matta sukunimen säilymistä. Tämän päätöksen todellinen arvo näkyy vasta nyt, kun monen muunkin sukunimen takana on osoittautunut olevan kantas-
isältämme Tuomas Pekanpoika Korhoselta periytyvät isälinjan geenit ja kun verisukulaisuutta osoit-
tavien geenien tiedetään periytyvän myös äidiltä tyttärille.

Sukuseura ja sukulehti tarvitsevat aloitteentekijöitä ja aktiivitoimijoita, mutta myös meitä kaikkia tavallisia sukulaisia sekä omassa että lähisuvun piirissä välittämässä sukutietoisuutta tuleville sukupolville, mutta myös sukuseuran toiminnassa järjestämässä sukujuhlia sekä kirjoittamassa juttuja sukulehteen ja lukemassa niitä. Sukulehti ei elä ilman sinua. Mukanaoloasi tarvitaan!

Onnea Wanha Tuomas!

Finnegan Emery-Munn, Sigrít Emery-Munn, Winnifred Wilde, Penelope Emery-Munn, Noelle Adornetto, Emma Adornetto

III AMERIKAN SERKKUJA

Miten Amy löytyi?

Hannu Korhonen, Orimattila

*Tilasin ensimmäisen dna-tes-
tini maaliskuun alussa vuon-
na 2018, samalla kertaa sekä
isälinjatestin Y67 ja äitilin-
jatestin (mitokondriotesti).
Näytteenottopaketti tuli
kuukaudessa. Sitten tilasin
samasta näytteestä autoso-
maalitestin (Family Finder,
serkkutesti) ja vielä myöhem-
min myös BigY-testin.*

Ensimmäiset analyysitulokset sain kesäkuun alussa 2018. Y67-osumieni joukossa oli kolme minulle aivan outoa Hietapelto-nimistä miestä: Hugo Sr (Sr = senior), Hugo E. Jr ja David Wayne Sr. He eivät olleet ihan lähimpiä osumiani, mutta kuitenkin yhtä läheisiä sukulaisia kuin esimerkiksi sukuseuramme hallituksen silloinen puheenjohtaja Ilkka Korhonen (GD = 7).

Syyskuun alussa otin sähköpostitse yhteyttä Hugo Hietapeltoon kysyäkseni, miten olemme sukua. Heti seuraavana päivänä sain vastauksen hänen tyttäreltään Amyltä. Hän sanoi hoitavansa asiaa yli 90-vuotiaan isänsä puolesta. Hän sanoi myös ihmetelevänsä sukulaisuuttamme: "I too am wondering how we are related".

Family Tree DNA:n tietokantaan Amy oli kirjannut vanhimman tunnetun esi-isänsä tiedot näin: "Pehr Hietapelto (Matilainen) b.1794 d. 1858".

Kun asiaa sitten tutkittiin tarkemmin, niin osoitautui, että tämän Pekan isoisä oli muuttanut Rautalammilta Pyhäjärvelle vuonna 1748 (katso isälinjapuuta WT 2022 s. 28). Sukunimi – tai silloin vielä Pohjanmaalla lisänimi – oli vaihtunut Korhosesta moneen kertaan Metsäpelloksi, Pennaseksi ja Matilaiseksi, kunnes Pekan poika otti nimen Hietapelto. Silloin oltiin jo 1800-luvun loppupuolella ja alkoi olla oikeutettua puhua sukunimistä Pohjanmaallakin. Tällä nimellä Pekan pojanpoika muutti sitten Yhdysvaltoihin vuonna 1890. Kaikkea tätä minun ei tarvinnut itse selvittää, sillä sain paljon tietoja ja varmis-

Megan, Luke, Isaak ja Maren Hiesterman

tuksia sekä suomalaisilta Hietapelloilta Oulusta ja Porista että Mikkelin Martti Korhoselta.

Yhteydenotosta seurasi sitten neljän vuoden aikana lähes 40 viestiketjua sisältänyt sähköpostikirjeenvaihto, useissa vain yksi viesti, pisimmässä ketjussa 26 viestiä. Amy oli ilmeisen mielissään yhteisten sukujuurtemme löytymisestä, minkä hän ilmaisi sanomalla: "I am humbled to be a part of our shared history". Hän teetti myöhemmin isänsä näytteen myös BigY-testin. Tämä kuoli pian sen jälkeen 99-vuotiaana. Sen ja minun näytteeni perusteella Rautalammin Korhosten vaajasalmelainen haara sai oman päätehaploryhmän N-BY174127, josta on tehty myöhemmin vielä kolmaskin BigY-analyysi. Hietapeltoja näkyy osuminani myös vuonna 2021 teetettyjen autosomaalitestien tuloksissa, mukaan lukien Amy itse ja hänen siskonsa Rita Sanfield.

Kirjeenvaihdostamme oli vielä sellainenkin seuraus, että Amy tuli miehensä ja veljentyttärensä kanssa kesän 2022 sukujuhlaamme Äänekoskelle. Siellä sain vihdoinkin nähdä hänet elävänä ja tavata myös hänen sukuhaaransa Suomeen jääneitä jäseniä, joista monet asuvat edelleen Oulun seudulla. Lähisuvustaan Amy kertoo lisää tässä lehdessä.

Korhosisia Minnesotassa, Kansasissa, Floridassa

Amy Hietapelto, Melissa Hietapelto Morris, Rita Sandfield Denton
Käännös: Hannu Korhonen, Orimattila

Vuonna 1748 muutti Rautalammita Pyhäjärvelle Simo Simonpoika Korhonen. Siellä nimi muuttui neljässä sukupolvessa Metsätaloksi, Pennaseksi, Matilaiseksi ja lopulta Hietapelloksi. Vuonna 1890 kaksi Hietapellon veljestä, Simon pojanpojanpojanpojat Pekka ja lisäksi muuttivat Yhdysvaltoihin. Pekka palasi perheineen takaisin Suomeen, mutta lisäksi jäi valtameren taakse ja hänen mukanaan jäi sinne myös Rautalammin Korhosten isälinjan geenejä. Tässä jutussa kerromme joistakin lisäksi jälkeläisistä.

lisäksi lisäksi poika Hietapelto s. 15.12.1871 Ol. Pyhäjärvi, k. 3.1.1923 Ashtabula, Ohio, USA.

Puoliso: Maria Josefina Tarvainen s. 10.12.1877 Karstula, k. 5.6.1955 Yhdysvalloissa

Lapset: Onni, Anna, Eino, Wäinö, Walter, Taito, Helge, Wilho, Niilo ja Hugo.

Helge Edvard Sandfield s. 26.6.1912 Ashtabula Ohio, k. siellä 28.9.2001.

Puoliset: Mary Helen Sutliff (Vicky), vih.1939, er.

Verda Lindamood, s. 11.7.1916, vih. 1947, k. 15.7.2011

Lapsi toisesta aviosta: Rita Joan

Rita Joan Sandfield Denton

Puoliso: James W. Denton, vih. 1979, yksi lapsi

Hugo Einar Hietapelto (senior) s. 26.12.1922 Ashtabula, Ohio, k. 2021 San Diego, California.

Puoliset: Betty Jane Hietapelto, ent. Ault, s. 25.8.1936, vih. 4.12.1955, er. 11.3.1981, k. 7.1.2009

Dolores N. Forsberg, vihitty 1981, k. 2021

Lapset ensimmäisestä aviosta: Amy Beth, Melissa Jane, David Wayne, Hugo Einar (junior).

Amy Beth Hietapelto

Puoliset: William Pierce, vih. 1982, er., yksi lapsi Nicholas Maxwell

Roger Reinsch, vih. 2007

Melissa Jane Hietapelto Morris

Puoliso: George William (Bill) Morris, vih 1976, kolme lasta

David Wayne Hietapelto

Puoliset: Catherine Mary Cronell, kuusi lasta, er.2000

Lina Kroychek, vih. 2001

Hugo Einar Hietapelto Jr.

Puoliso: Patricia Sue (Penny) LaBossiere, vih. 1989, kaksi lasta

Amy on akateemisten asioiden varakansleri Minnesotan yliopiston Duluthin kampuksella. Hän asuu Minnesotassa miehensä Rogerin kanssa. Hän harrastaa lukemista ja matkustelua. Hänen poikansa Nick oli hyvin lahjakas jääkiekkomaalivahti opiskeluaikanaan. Hänen kuolemansa auto-onnettomuudessa 23 vuoden ikäisenä kauhistutti kaikkia. Amy ja Roger osallistuivat kesällä 2022 Vanhan Rautalammin Korhosten sukujuhlaan Äänekoskella.

Melissa on jäänyt eläkkeelle vastikään. Hän toimi vammaisperheiden taloussuunnittelijana. Hän asuu Minnesotassa miehensä Billin kanssa. Heillä on harrastusmaatila Kansasissa. Melissa nauttii matkustamisesta, lukemisesta, kirjoittamisesta, valokuvaamisesta ja hevosistaan. Heidän poikansa George on luteraanikirkon pastori ja taitava bassokitaristi. Hän soittaa paikallisessa orkesterissa ja on erityisen suosittu orkesterisäestyskoonpanoissa. Hän on leski, mutta on kihlautunut vastikään Rachelin kanssa. Häitä vietetään vuoden 2023 kesäkuussa.

Melissan ja Billin tytär Megan on naimissa viiden polven karjatilallisen kanssa. Tila on Flint Hillissä Kansasissa. Siellä kasvatetaan ruoholla ravitavaa pihvikarjaa, lampaista, kanoja, ankkoja, vuohia ja sikoja. Megan vastaa tilan taloudenhoidosta ja valaa kynttilöitä vapaa-aikoinaan. Meganin puolison Luken tapaa useimmiten traktorin istuimelta tai hevosen selästä. Heillä on kaksi lasta Maren (7) and Isaak (5).

David työskentelee teknisenä johtajana (Manufacturing Engineer Manager) Aerojet Rocketdyne -nimisessä yrityksessä, jonka erikoisalaa ovat strategiset ja taktiset ohjukset. Hän asuu vaimonsa Linan kanssa Floridassa. David on lahjakas muusikko. Hän esiintyy tunnetun rokkiyhtyeensä Solstice Reignin kanssa, soittaa kosketinsoittimia ja toimii laulajien äänenjohtajana (lead vocalist). Toisena harrastuksenaan hän kasvattaa trooppisia hedelmiä, kuten ananaksia ja mangoja.

Davidillä on kuusi lasta ensimmäisestä avioliitostaan. Pojat **Wayne** ja **Dan** ovat hitsareita. Wayne asuu Minnesotassa ja Dan Floridassa. Kumpikin on sinkku. **Kate** on seurannut tätinsä Amyn jalanjälkiä ja toimii hallintojohtajana (Executive Director) Central Lakes Collegessa Minnesotassa. Se on 5500

opiskelijan oppilaitos, jonka laajaan opetusohjelmaan kuuluu sekä humanistisia että teknisiä aloja. Katella ja hänen puolisoillaan Tomilla on kaksi tytärtä Emma (7) and Noelle (4). Perhe nauttii matkustamisesta, mutta tyttöjen luistelu- ja tanssiesitykset pitävät aikataulut kiireisinä. Kate oli Amyn ja Rogerin mukana Suomessa kesällä 2022.

Davidin ja Linan lapsista **Kelly** on perheen kolmen lapsen Penelopen (Penny), Finniganin (Finn) ja vielä vauvaikäisen Sigritin päätoiminen kotiäiti. Perheen isä Schuyler on armeijan helikopterilentäjä. He asuvat Kansasissa. **Mary Beth** on taiteilija, joka viimeistelee opintojaan Flagler Art Collegessa Floridassa. Hänellä ja hänen miehellään Dylanilla on yksi tytär Winifred (Winnie). He asuvat Floridassa. **Molly** on ihan äskettäin valmistunut Florida State Universitystä. Hän toimii Amerikan sydänyhdistyksen nuorisomarkkinoinnin johtajana. Hän on aktiivisti Lainelautailusäätiössä (Surfrider Foundation), jonka kohteena on valtamerien ja niiden rantojen puhtauden vaaliminen. Hän on kihloissa Garrettin kanssa.

Hugo (Einar jr) on Minnesotan yliopiston Duluthin kampuksen taloudellisen suunnittelun professori. Hän asuu Minnesotassa vaimonsa Patrician (Penny) kanssa. Hän on innokas läskipyöräilyn harrastaja (fat bike = läskipyörä = leveärenkainen maastopyörä), erityisesti lumiseen aikaan. Hänen pyöräilyelämyksiinsä pääset tutustumaan osoitteessa <https://www.youtube.com/@halfpasthugo>. Heillä on kaksi poikaa **Corey** ja **Colin**.

Corey työskentelee sähkömiehenä yrityksessä nimeltä Alle Power tehtävänäään huoltaa ja korjata yrityksen sähkölinjoja. Hän asuu vaimonsa Dallasin kanssa Duluthissa Minnesotassa. Heillä on vajaan vuoden ikäinen tytär Sawyer. Dallas on koulutettu lastenhoitaja (registered nurse). Corey harrastaa metsästystä, kalastusta ja läskipyöräilyä isänsä Hugon kanssa. Lisäksi he kouluttavat metsästyskoiria ja käyttävät niitä näyttelyissä.

Myös Colin asuu Minnesotassa. Hän on sijoitusneuvojana talouspalveluja tarjoavassa suuressa yrityksessä nimeltä Fidelity. Hän pitää matkustamisesta ja vietti juuri äskettäin jonkin aikaa Englannissa. Molemmat pojat pelasivat eurooppalaista jalkapalloa (soccer) koko kouluaikansa.

Isak Hietapelto

HUGO Senior

Hietapellon sisarukset
Melissa Morris, Amy
Hietapelto, Hugo Jr ja
David Hietapelto

Hietapellon sisarusten
isä Hugo Hietapelto

Hietapellon perhe

Hevoset Clancy ja Cisco, Melissan tyttären maatala Kansassa.

Oi ihana elämä!

Annikki Timmermans os. Matilainen loi Yhdysvalloissa merkittävän uran kiinteistönvälittäjänä, mutta muisti aina missä hänen juurensa ovat – Raatalammilla Myhinpiässä.

Jaana Jalkanen, Rautalampi

Annikki, Riekko, Annika ja Nakko. Tädilläni oli useampi kutsumanimi, joista Nakko kulki mukana läpi elämän. Nakko -nimen hän sai äidiltään piiloteltuaan ruokapöydässä kovia ruisleivän kuoria lautasen alle. Veli Jouko puolestaan antoi Riekko -nimen, koska Annikki oli kirkunut pahalla äänellä sisarusten aikoessa kiusata häntä.

Annikki syntyi Sylvi ja Antti Matilaisen 9 -lapsisen perheen kuudenneksi lapseksi 05.03.1938. Jo kouluikäisenä hän oli kiinnostunut maailman tapahtumista ja luki paljon, mihin isä häntä kannustikin. Annikin ollessa noin 10 -vuotias hänellä oli ollut siivousvuoro ja radio lähetti historiaa käsittelevää ohjelmaa. Pyyhkiessään salin ja pikkukamarin lattioita hän oli aina välillä juossut tupaan kuuntelemaan radiota. Pappa oli istunut tapansa mukaan tuvan kiikkutuolissa ja seurannut siivoojan toimia. Lopulta hän oli sanonut, että keskeytä siivous ja kuuntele ohjelma loppuun. Myöhemmin Annikin työt jäi muille, mikä luonnollisesti harmitti, sillä pappa oli sanonut, että antakaa tuon tytön lukea rauhassa.

Annikki opiskeli ylioppilasmerkonomiksi Helsingissä ja lähti nuorena aikuisena Muncheniin Saksaan, mm. opiskelijaryhmän oppaaksi. Kesällä, ehkä vuonna 1963 tai 1964, hän tuli käymään Suomessa. Hämmästys oli suurta, kun hän kurvasi Myhinpään pihaan vanhalla, isolla, mustalla Mercedes-Bentzillä. Hän oli nähnyt sellaisen Munchenin kadulla ja päätti ostaa samanlaisen. Rakkaus `mersuihin` pysyi. Viimeisenä autonaan hänellä luonnollisesti oli valkoinen, vanhanmallinen Mercedes-Benz.

Munchenissa hän tapasi tulevan miehensä Robert Clarence Olsonin, tuttavallisemmin Bob, joka oli suorittamassa asepalvelustaan. He menivät naimisiin Helsingissä vappuna 1964 ja saivat sittemmin kaksi lasta, Patrickin vuonna 1965 ja Tinan 1971. Bob ei ollut koskaan käynyt Suomessa ja ihmetteli, voiko aamiaisena olla kurkkuvoileipä ja kahvi. He tekivät ns. häämatkan vierailemalla Annikin sisarusten luona Suomessa. Saunominen ja uiminen avovedessä toukokuussa olivat varmaan eksoottisia kokemuksia nuorelle amerikkalaismiehelle. Myöhemmin Bob kertoi, että Suomessa ei saa hyvää ruokaa.

Bob oli taitava pienkonelentäjä ja harrasti laskuvarjohyppyjä. Hääjuhlien jälkeen he kävivät lentämässä Helsingissä Malmin lentokentällä, missä

*Maailmalleko
haaveet
nuorella
Annikilla?*

Annikki halusi hypätä laskuvarjolla naimisiinmenon kunniaksi. Myöhemmin hän kertoi, että maahan tullessaan nilkka nyrjähti pahasti, mutta siitä huolimatta hän esitti urheata nuorikkoa.

Naimisiinmenon jälkeen he palasivat Saksaan. Bob suoritti asepalveluksensa loppuun ja lähti takaisin Yhdysvaltoihin. Annikki palasi Suomeen ja muutti Patrickin synnyttyä miehensä luo. Eron aikana heidän kirjoittamansa rakkauskirjeet ovat koskettavaa luettavaa.

Annikki, Bob ja Patrick asettuivat asumaan Michiganin osavaltioon Linnwood –nimiseen kaupunkiin. Bob opiskeli kiinteistöalaa ja Annikki teki iltaisin töitä tarjoilijana. Opintojen jälkeen he perustivat menestyvän kiinteistönvälitystoimiston, V.I.P:n, Sunnysideen Washingtonin osavaltioon, missä Bobin vanhemmat asuivat. V.I.P:ssa oli töissä parhaimmillaan kahdeksan välittäjää, Bob toimitusjohtajana. Annikki oli yksi kysytyimmistä ja menestyneimmistä välittäjistä. Sunnysidessa ilmestyi paikallinen lehti Sunnyside Sun,

joka listasi Realtor of the Month eli kuukauden menestynein välittäjä. Sen voitti yleensä Annikki.

Se, että hän oli taitava työssään ja puhui suomalaisella aksentilla silmiin katsoen, toi asiakkaita kauempaakin. Osa V.I.P:n välittäjistä erikoistui maitotiloihin, osa omakotitaloihin, jne. Annikki myi ja vuokrasi pääasiassa taloja. Bob rakennutti ostamalleen tontille Trailer parkin eli siirrettävien talojen alueen Sunnysidessa. Osan taloista he myivät ja osan vuokrasivat. Tuohon aikaan heillä oli myös ravintola Dark Horse Sunnysidessa, missä Annikki välillä sijaisti sekä keittiössä että ravintolasalin puolella. Bobin varhaisen kuoleman 1982 jälkeen kaikki liiketoimet siirtyivät Annikille.

V.I.P:ssa työskenteli myös William Timmermans, lempinimeltään Bill. Hän oli Olsonien perhetuttu ja työkaveri, joka välitti lähinnä maito- ja maatiloja. Timmermansin suku muutti Hollannista

Häät Helsingissä. Annikki Matilainen avioitui ensimmäisen miehensä Robert Olsonin kanssa vuonna 1964 Helsingissä.

Amerikan mantereelle, kun Bill oli muutaman vuoden ikäinen.

Billistä tuli Annikin toinen aviomies. Ikääntymisen myötä he vähensivät töitään ja Annikki toimi vielä jonkin aikaa osa-aikaisesti kiinteistönvälittäjänä. Vielä asuessaan Sunnysidessa he olivat hankineet kauniin paikan saksalaistyyllisestä kylästä nimeltä Leavenworth. Kylä sijaitsi vuorilla noin kahdensadan kilometrin päässä. Lopetettuaan liiketoiminnan Sunnysidessa he asettuivat asumaan Yakimaan, lähimpään isompaan kaupunkiin. He asuivat torstaista maanantaihin Leavenworthissa ja muut ajat Yakimassa. Lopulta Leavenworthista tuli kokoaikainen koti. Annikki ja Bill perustivat sinne varastovuokraamon, minkä parissa Bill edelleen työskentelee. He itse kertoivat olleensa hyvä tiimi niin parisuhteessa kuin bisneksessäkin.

Saksa säilyi Annikille aina rakkaana maana ja ollessaan hilpeällä tuulella hän lauloi Edelweisia saksaksi. Saksan kieli pysyi elävänä ja aina kun mahdollista, hän puhui sitä.

Annikki ja Bill matkustelivat paljon eri puolella maailmaa. Kuitenkin Saksa, Hollanti ja Suomi olivat vakituisia matkakohteita. Myhinpään savusauna, suku Suomessa, risteilyt Reinillä ja Hollannin sukulaiset olivat rakkaita.

Sisukkuus, periksiantamattomuus ja määrätietoisuus kuvaavat hänen tapaansa toimia niin omassa kuin liike-elämässäkin. Hän oli tunnettu loistavana juhlien emäntänä ja ruuanlaittajana, varsinkin hänen alkupalansa saivat kiitosta laajalti. Tuorejuustolla täyttämänsä varsisellerinpalat tai paholaisen munat saivat hetkessä veden kielelle. Yksi erikoisimmista, amerikkalaisten mielestä, oli suomalaisesta ruisjauhosta leivottu leipä, josta tehtiin pieniä suupaloja erilaisten täytteiden kanssa. Sunnuntai ruokana spagetti pitkään hautuneen kastikkeen kanssa oli makuelämys. Entä juustokakut tai Banana cream pie eli banaanikakku, herkkuisia! Kaunis esillepano ja koristelu kaikkineen kuuluivat asiaan.

Helähtelevä nauru, hauskat tarinat sekä terävä huumorintaju muistetaan. Ja mestari hän oli Rummikubin pelaamisessa. Rummikub on numerolaatuihin perustuva älypeli. Hänellä oli tapana sanoa asioiden ollessa hyvin, esimerkiksi kuumana päivänä töiden jälkeen, viileä drinkki kädessä Sunnysiden Skyline Drive -kadulla sijaitsevan talon uima-altaassa:

‘This is life!’ eli ‘Oi ihana elämä!’.

Sylvi Laila Annikki Timmermans, os.Matilainen, ent. Olson siirtyi tuonilmaisiin 06.04.2022 elämäänsä kiitollisena.

*Kirjoittaja on
Jaana Jalkanen,
Ferdinand Korhosen (1850)
tyttären Matildan (1878) tyttären
Sylvin (1909) tyttären
Liisan tytär ja
Annikin kummitytär*

Annikki vanhoilla päivillään Leavenworthin mökillä

Annikki leipoo lapsenlapsensa Elijahin kanssa jouluna 2021

IV SUKUTUTKIMUSTA

Rautalammin Korhosten isälinjaiset sukulaiset

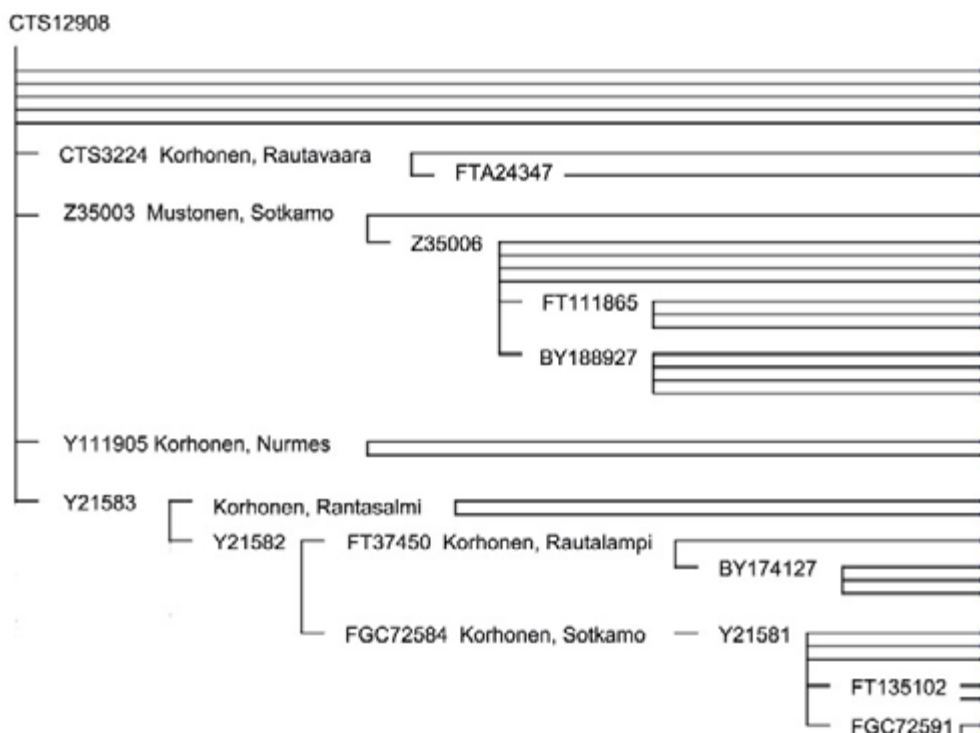
Hannu Korhonen, Orimattila

Isälinjan geenit periytyvät isältä pojalle. Pienet satunnaiset perimämuutokset, mutaatiot, antavat mahdollisuuden seurata sukulinjan haarautumista jopa vuosituhansien taakse. Time Tree -palvelu auttaa muutosten ryhmittämisessä ja ajoittamisessa.

Rautalammin Korhoset kuuluvat nykytiedon (syyskuu 2022) valossa haploryhmään N-FT37450. Mutaatio on syntynyt noin 500 vuotta sitten¹ eli noin vuonna 1500. Ajoituksen tilastollinen epävarmuus on suuri, noin ± 250 vuotta. Kovin paljon nuorempi mutaatio ei kuitenkaan voi olla, sillä suku jakautui neljään haaraan jo kantaisämme Tuomas Pekanpoika Korhosen pojanpojanpojista, jotka ovat

syntyneet vuoden 1600 molemmin puolin. Sen ensimmäinen kantaja olisi siis voinut itse Tuomas tai hänen poikansa Lemetti.

Läheisimmät geneettiset sukulaisemme isälinjan puolelta ovat Sotkamon Korhoset N-FGC72584. Se on syntynyt vähän aikaisemmin 550 ± 200 vuotta sitten². Nuorin Rautalammin ja Sotkamon Korhosten yhteinen esi-isä on elänyt noin 700 ± 250 vuotta sitten, haploryhmä N-Y21582³. Tämän ryhmän ja Rantasalmen Korhosten nuorimman yhteisen esi-isän arvellaan syntyneen 750 ± 200 vuotta sitten. Yhdessä he muodostavat haploryhmän N-Y21583⁴. Katso kuvan 1 alalaitaa. Sen oikeassa

Kuva 1: Haploryhmän N-CTS12908 jälkeläishaarat FTDNA:n Time Tree -kaaviosta⁵ tiivistettynä. Kukin oikean reunan pikkupallukoista edustaa yhtä BigY-testattua jälkeläistä.

reunassa olevat pikkupallukat edustavat BigY-testattuja miehiä. Kaikille edellä mainituille ryhmille yhteisen mutaation N-CTS12908 arvioidaan syntyneen 900 ± 250 vuotta sitten⁶. Se jakautuu, niin kuin kaaviokuvasta näkyy viiteen vielä nimeämättömään ja neljään nimettyyn ryhmään. Mutaation synty ajoittuu 1100-luvulle eli juuri ja juuri niihin aikoihin kuin itäsuomalaisen sukunimijärjestelmän arvellaan syntyneen. Jaakko Häkkinen onkin nimitänyt tämän mutaation ensimmäistä kantajaa Korhosten kantaisäksi⁷. Tämän puolesta puhuu se, että nimetyistä ryhmistä kolme on Korhosia ja yksi Mustonen. Muunkinlaista tulkintaa on tosin esitetty⁸.

Edellä olevassa tekstissä esiintyvät ajoitukset perustuvat Family Tree DNA:n syksyllä 2022 lanseeraaman Time Tree -palvelun⁹ tietoihin. Aika-arviot perustuvat mutaationopeuteen ja muuttuvat sitä mukaa kuin uusia haploryhmiä nimetään, yleensä niin, että ajoitukset siirtyvät vanhempiin aikoihin.

Sukuseuramme *eTuomas*-sivulla on ryhmän N-CTS12908 haploryhmäpuun kartta¹⁰, johon on lisätty myös ryhmien nimet. Järjestelmä tuottaa haploryhmäpuun automaattisesti yrityksen dna-tietokannasta. Jos alkuperäisiä analyysituloksia tarkastellaan yksitellen ja erityisiä analyysiohjelmiä, esimerkiksi SAPP¹¹, käyttäen, niin yksityiskohdat ja ajoitukset voivat vaihdella jonkin verran, vaikka eri tulkintojen pääpiirteet eivät eroa toisistaan (kuva 2).

Edellinen mutaatio N-FT315295¹³ on syntynyt satakunta vuotta edellä kuvattua ryhmää aikaisemmin, siis noin 1000 ± 250 vuotta sitten. Siitä on haarautunut kaksi muutakin ryhmää N-BY7459 ja N-Y87760 (kuva 3), joista on vähän testattuja. Edelliseen kuuluu sukunimettömiä Jämsästä ja Ruotsista, todennäköisesti metsäsuomalainen sukulinja, sekä jälkimmäiseen Mustonen Juuasta.

Kuva 2: Ahti Mustosen laatima kaavio haploryhmän N-CTS12908 jälkeläisistä¹².

700 jaa.	950 jaa.	1000 jaa.	1100 jaa.	1200 jaa.
N-24786	N-CTS8445	N-Y31644	N-Y31644 (9)	Löppönen, Savonlinna; Saukkonen, Parikkala
		N-Z19830	N-BY192691 (2)	Möttönen, Ristijärvi
			N-Y130879 (2)	Suoninen, Sortavala
			N-BY61310 (3)	Ollikainen, Mäntyharju
			N-BY83162 (3)	Korppi, Valkeala
			N-FT315296 (15)	Heikkinen, Ristiina
			N-BY125502 (16)	
			N-FT315295	N-BY7459 (3) sukunimettömiä, Jämsä, Ruotsi
				N-Y87760 (3) Mustosia, Juuka
			CTS12908 (36)	Korhosia, Mustosia
			N-Y21268 (15)	(ei ilmoitettu)

Kuva 3: Kanta-Korhosen ryhmää edeltäviä mutaatioita. Sulkeissa olevat luvut viittaavat testattujen lukumäärään.

Haplopuu kehittyy sitä mukaa kuin saadaan uusia testituloksia. Vaajasalmelaisiin johtavan isälinjan muutama vuosi sitten luotu otsikkorivi näyttää Korhosten ryhmän verkkosivulla¹⁴ tällaiselta:

Z4786 -> Z19830 -> CTS12908 -> Y21583 -> Y21582 -> FT37450 -> BY174127.

Time Tree -palvelussa näkyy nyt kahteen ensimmäiseen väliin tulleet uudet ryhmät (lihavoidut):

Z4747 -> Z1941 -> Z1940 -> Z4770 -> Z5038 -> Z4786 -> **CTS8445** -> Z19830 -> **FT315295** -> CTS12908.

Tämä lista menee ajassa jo kovin kauas, aina 400-luvulle jaa. Silloin ei ollut sukunimijärjestelmää, ei Suomea eikä edes suomensukuisia heimoja nykyisen Suomen alueella.

Ryhmästä N-Z4747 erosi noin 2000 vuotta sitten kaksi isälinjaa: N-Z1939 ja N-Z1941. Edellistä on sanottu N-ryhmän *vanhemmaksi karjalaiseksi haaraksi*. Siinä on Korhosia mm. Mikkelistä. Jälkimmäinen on Rautalammin ja Sotkamon ym. Korhosiin johtava isälinja. Sitä on sanottu *nuoremaksi karjalaiseksi haaraksi*. Vielä varhemmin, vähän ennen ajanlaskun alkua samaisesta linjasta erosi isälinja, ns. savolainen haara. Sitä linjaa olevia Korhosia on mm. Utajärvellä, Kauhajoella, Kangasniemellä, Viroilla ja Nilsiässä.

Korhos-sukuja on siis monta. Ne kaikki ovat tietenkin tavallaan Rautalammin Korhosten isälinjaisia sukulaisia, vaikkakin hyvin kaukaisia. Kaukaisimpien Korhos-sukujen isälinjat ovat eronneet jo 2000 vuotta sitten, siis paljon ennen kuin sukunimijärjestelmä syntyi. Kaikki Korhoset eivät ole isälinjaista sukua keskenään, sillä on I-ryhmäänkin kuuluvia Korhosia. Vielä viimeisten tuhannen vuoden aikana haarautuneissa isälinjoissa on monia muitakin sukunimiä kuin Korhosia (kuva 3 edellä). Vain haplo-ryhmän CTS12908 alaryhmät (kuva 1) ovat meille läheistä isälinjaista sukua nykyisestä sukunimestä riippumatta.

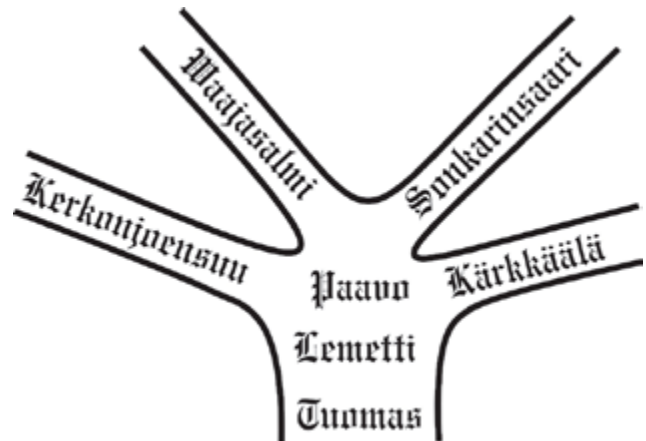
LÄHTEET:

- 1 Haplogroup Report for N-FT37450
<https://discover.familytreedna.com/y-dna/N-FT37450/story>
- 2 Haplogroup Report for N-FGC72584
<https://discover.familytreedna.com/y-dna/N-FGC72584/story>
- 3 Haplogroup Report for N-Y21582
<https://www.yfull.com/tree/N-Y21582/>
- 4 Haplogroup Report for N-Y21583
<https://discover.familytreedna.com/y-dna/N-Y21582/story>
- 5 Time Tree for N-CTS12908
<https://discover.familytreedna.com/y-dna/N-CTS12908/tree>
- 6 Haplogroup Report for N-CTS12908
<https://discover.familytreedna.com/y-dna/N-CTS12908/story>
- 7 Häkkinen, Jaakko (2017): Korhoset, haplo-ryhmä N1c1, karjalainen pääryhmä, alahaplo-ryhmä CTS12908
<http://www.elisanet.fi/alkupera/Korhoset2017.pdf>
- 8 Esimerkiksi Kolehmainen, Ari (2022): Savolaisten sukunimien pysyvyyden myytin murtamista. Sukuset 2/2022 s. 9–13.
- 9 *Time Tree: A New Discover Feature*
<https://blog.familytreedna.com/time-tree-a-new-discover-feature/>
- 10 Haplo-ryhmän N-CTS12908 haplo-ryhmäkartta ryhmien nimineen
http://rautalamminkorhoset.fi/as/489/tiedostot/cts12908_timetree_nimetyt2.jpg
- 11 *Still Another Phylogeny Program*
<http://www.jdvsite.com/>
- 12 Alkuperäinen kuva Ahti Mustosen tiedonannossa 26.3.2022 Family Tree DNA:n ryhmän Korhoset ja N-Z19830 sivulla <https://www.familytreedna.com/groups/korhonen/activity-feed>. Lopullinen kuva Ahti Mustosen korjaama 5.10.2022 ja kirjoittajan täydentäminen.
- 13 Time Tree for N-FT315295
<https://discover.familytreedna.com/y-dna/N-FT315295/tree>
- 14 Korhonen - Y-DNA Colorized Chart
<https://www.familytreedna.com/public/Finland?iframe=y-colorized>, valinnat "Paternal Ancestor Name", "contains", "korho".

Rautalammin Korhosten isälinjat

Hannu Korhonen, Orimattila

Kirjalliset tiedot suvustamme alkavat 1500-luvun puolesta välistä. Sukukirjassamme sukumme jaetaan neljään päähaaraan: Kerkonjoensuu, Vaajasalmi, Sonkarinsaari ja Kärkkäälä. Jakautuminen on tapahtunut 1600-luvun puolenvälin tienoilta, kun Kerkonjoensuun kantatalon poikia siirtyi lähikyliin isänniksi. Dna-tutkimukset antavat vahvistusta tälle jaolle. Lisää tarkkoja analyysyjä tarvittaisiin vielä kuitenkin.

Isälinjatesti perustuu Y-kromosomin sisältämään perimäaineeseen (Y-dna). Se voidaan tehdä vain miehelle. Se kertoo yhteyden biologiseen isään, isänsään jne. Äitilinjatesti perustuu mitokondrioiden perimäaineeseen (mt-dna). Se voidaan tehdä sekä miehelle että naiselle, mutta se kertoo vain äitilinjasta, siis äidistä, äidinäidistä jne, koska mitokondriot periytyvät vain äidiltä. "Serkkutesti" (FamilyFinder, autosomaalitestit) tutkii muuta kuin edellä mainittujen testien käyttämää perimäainesta. Se ei kerro varsinaisesti mitään sukulinjoista, vaan vain yhteisen perimän määrästä, siis sukulaisuudesta yleensä.¹

Rautalammin Korhostet näyttävät olevan isälinjaisesti läheistä sukua Sotkamon ja joillekin Savon Korhosille ja Mustosille sekä kaukaisempaa sukua monille muille Korhos-suvuille². Tällä hetkellä (syyskuussa 2022) Rautalammin Korhostista on teetetty toista kymmentä isälinjatestiä ilman mitään yhteistä kartoitussuunnitelmaa. Enemmistö niistä on STR-merkkijonoihin (eli markkereihin) perustuvia testejä: Y37, Y67 tai Y111. Ne antavat vain haploryhmäennusteen. Tarkemman SNP-merkkijaksoihin perustuvan tiedon saa laajasta testistä Y700, aikaisemmin Y500 (Big Y). Oheisessa kaaviokuvassa on esitetty ne isälinjat, joista on tehty dna-testejä. Testitulokset vastaavat täysin perinteisen sukututkimuksen tuloksia. Elävien ihmisten nimet on peitetty

tietosuojasysteemillä. Pitempi peite tarkoittaa tarkempaa tekstiä.

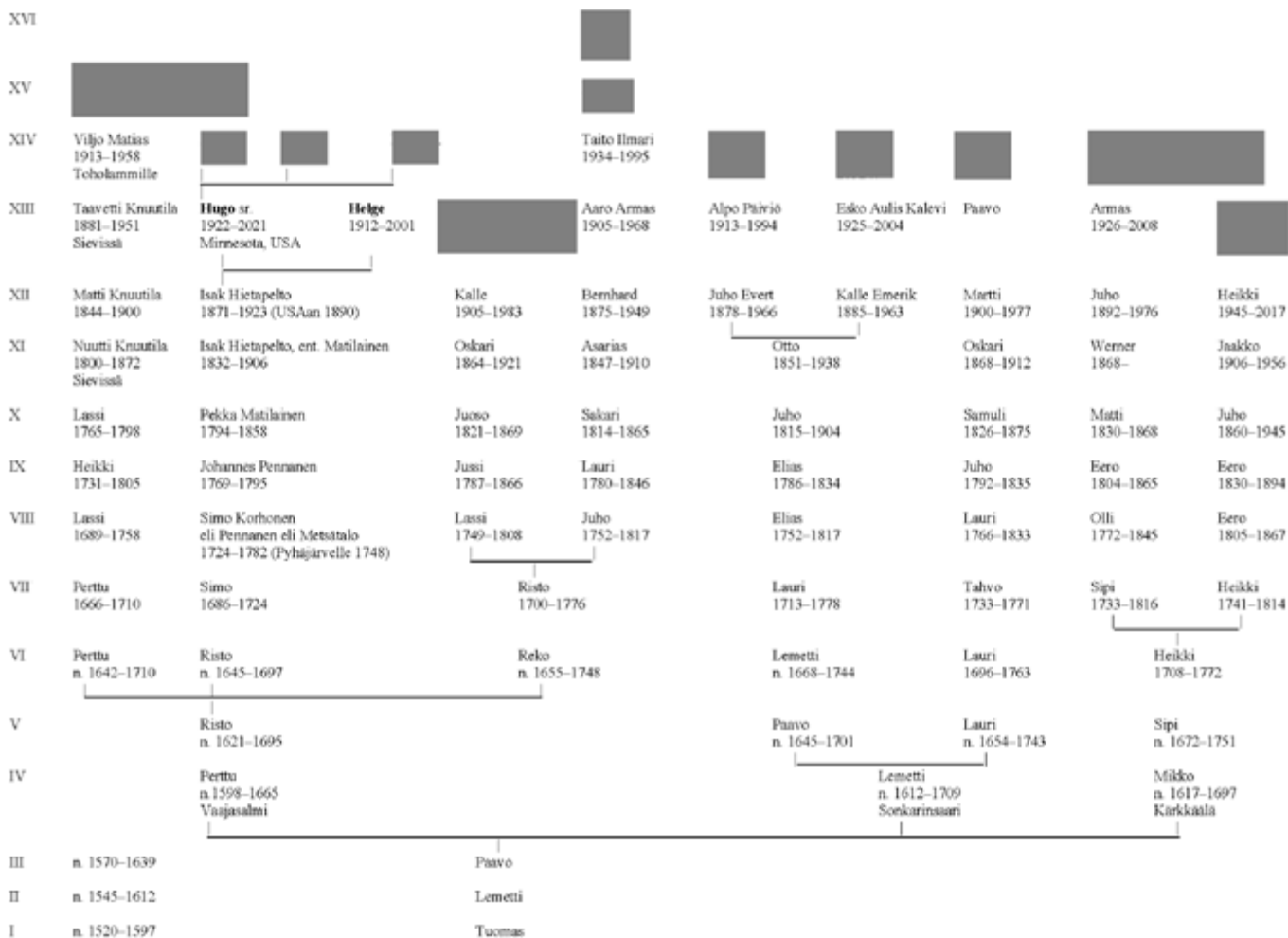
Yhden ensimmäisistä Rautalammin Korhostia koskevista testeistä tehtiin sukuseura kymmenkunta vuotta sitten sukuseuramme sukuneuvoston puheenjohtajan antamasta näytteestä. Se oli Y67-testi. Siksi sen tulos antaa vain karkean arvion isälinjasta. Hänen haploryhmäennustensa on N1a1a, entinen N1c1a (N-M178). Tällä ryhmällä ei ole vielä mitään erityistä tekemistä Korhosten kanssa, sillä sitä luonnehtivan mutaation arvellaan syntyneen toista kymmentä tuhatta vuotta sitten. Samaan haploryhmään kuuluu suomalaisten lisäksi virolaisia, baltteja, unkarilaisia ja monia siperialaisia kansanryhmiä.

Monien sukujen piirissä teetetty myöhemmät testit ovat osoittaneet, että useiden Korhost-sukujen yhteisenä haploryhmänä voidaan pitää ryhmää N1a1a1a1a2a1a1a1a1a1a1 (N-CTS12908). Sitä luonnehtiva mutaatio on syntynyt noin tuhat vuotta sitten eli samoihin aikoihin kuin itäsuomalaisen sukunimijärjestelmän arvellaan syntyneen. Tähän ryhmään kuuluu Korhostia Rautalammilta, Sotkamosta ja Pohjois-Karjalasta, mutta myös Mustosia³. Tuoreimpia tietoja Rautalammin Korhosten ja muiden Korhost-sukujen geneettisestä sukulaisuudesta on saatavissa FamilyTreeDNA:n Korhosten projektin sivuilta⁴.

N-Z4770 → N-Z5038 → N-Z4786 → N-CTS8445 → N-Z19830 → N-CTS12908 (CTS3587) → N-Y21583 → N-Y21582 → N-FT37450 → N-BY174127 (BY174126, BY174128) →

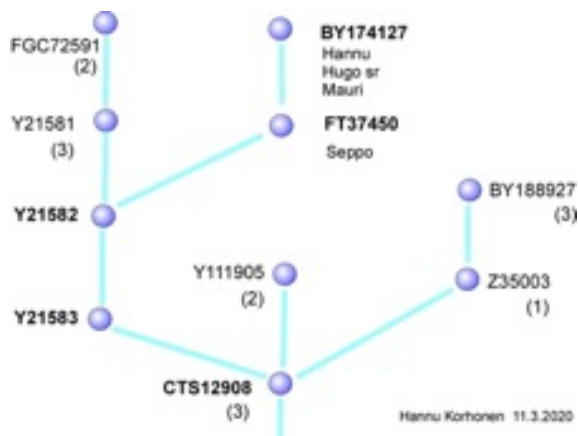
Pääteplot: Seppo N-FT37450, Mauri ja Hugo sr (ja siis muut Hietapelto) sekä Hannu N-BY174127

Ennusteet: Petri NCT12908, Ilkka N-M178, muut N-M231

Sivusto ei ole julkisesti nähtävissä, mutta ryhmään voi liittyä jokainen, joka on teettänyt dna-analyysin tässä yrityksessä. Jos olet teettänyt isälinjatestisi aikaisemmin etkä ole vielä projektin jäsen, niin liity nyt. Pääset sillä tavalla mukaan yhteenvetoanalyysiin ja autat samalla yhteistä selvitystyötä. Liittyminen ei maksa sinulle mitään. Se on helppo tehdä oman FamilyTreeDNA-tilisi kautta.

Y500- tai Y700-testejä on Rautalammin Korhosista tehty tietyvästi vain neljä, kolme niistä Vaajasalmen haarasta ja yksi Kärkkäälän haarasta. Näiden perusteella arvioiden Rautalammin Korhosiin johtava haara (haploryhmä FT37450) erosi Sotkamun Korhosista (haploryhmä Y21581) noin 600 vuotta sitten.

Hannu Korhonen 11.3.2020

Nuorempaa mutaatiota BY174127 voidaan nykyisen tiedon valossa pitää sukumme Vaajasalmen päähaaran omana haploryhmänä, sillä se on kaikilla BigY-testatuilla Vaajasalmen päähaaraa edustavilla Rautalammin Korhosilla. Sen arvellaan syntyneen 1600-luvun alkupuolella. Arvio pitää hyvin yhtä sen kanssa, mitä sukuhaaroistamme tiedetään kirjallisten lähteiden perusteella. Sen ensimmäisenä kantaja olisi ehkä ollut Vaajasalmen lampuuti Risto Pertunpoika Korhonen (n. 1621–1695), koska BigY-testatut Vaajasalmen Korhoset edustavat hänen pojistaan juontuvia sukuhaaroja (sukukirjan taulu 11).

On hyvin mahdollista, että myös Kärkkäälän Korhoset saivat oman päätehaploryhmän, jos heistä tehtäisiin toinenkin BigY-testi. Ryhmän nimeämiseen tarvitaan nimittäin saman mutaation havaitseminen kahdelta näytteenantajalta. Silloin FT37450 jäisi kaikkien Rautalammin Korhosten yhteiseksi haploryhmäksi. Vastaavalla tavalla uusi päätehaploryhmä tai useampiakin voisi syntyä Sonkarinsaaren haaraan, jos sieltä saataisiin BigY-testituloksia.

Vielä kesän 2022 sukujuhlissa pidin meidän sukumme dna-sukututkimustyön tilannetta suhteellisen hyvänä. Arvelin jopa, että useimpien sukulaistemme kohdalla dna-tutkimus ei anna lisätietoa siihen verrattuna, mitä kirjallisten lähteiden perusteella tiedetään sukujohdoista, poikkeuksena tietysti sellaiset tapaukset, joissa isästä on epävarmuutta. Me olemme kuitenkin jäämässä jälkeen siitä, miten hyvin jotkut suvut tuntevat isälinjansa. Suvustamme ei nimittäin ole tehty uusia isälinja-analyyskejä ihan viime vuosina.

Uusimmat dna-sukupuita rakentavat ohjelmat perustavat tuloksensa SNP-merkkijaksoihin. Tarkkoja Y700-analyyskejä olisi siksi olisi tärkeää teettää, vaikka laaja testi onkin suhteellisen kallis (vajaat 400 euroa). Tuloksia tarvitaan useammasta syystä. Yhtäältä sukuhaaroihin jakaantumisen varmistamiseksi, toisaalta yhteyden varmistamiseen sukunimeään vaihtaneisiin sukumme haaroihin ja kolmanneksi yhteyden selvittämiseksi muihin lähisukuihin. Seura voisi mielestäni tukea testien teettämistä jollain pienellä summalla, esimerkiksi 50–100 eurolla. Jos (miespuolinen Korhonen) haluat tukea sukuseuran dna-tutkimustyötä, niin tee tä laaja isälinjatesti Y700.

LÄHTEITÄ JA LISÄÄ LUETTAVAA:

- 1 Korhonen, Hannu: Sukulaisuutta setvimässä. Wanha Tuomas 2019 s. 29–38.
Päivitettyä syksyllä 2019 eTuomaassa
<http://rautalamminkorhoset.fi/etuomas1>.
- 2 Korhonen, Hannu & Martti: Korho ja korholaisuus. Korho-lehti 2018.
Julkaistu myös eTuomaassa
http://rautalamminkorhoset.fi/as/489/tiedostot/etuomas/korhoisuus_korho_2019_pieni.pdf
- 3 Korhosten geenit verkkosivulla
<http://rautalamminkorhoset.fi/dna>
- 4 Korhoset ja N-Z19830 osoitteessa
<https://www.familytreedna.com/groups/korhonen/dna-results>

Geni ja Yhteiset sukujuuret osaavat kertoa esivanhemmistani

Hannu Korhonen, Orimattila

Maailmansukupuu Geni¹ tarjoaa sukunsa tutkijalle monien muiden tutkijoiden töiden tuloksia. Sen tietokantaa käyttää myös suomalainen Yhteiset sukujuuret -palvelu². Se etsii Genistä esivanhempia ja näyttää heidät sekä luettelona että kartalla. Toivon, että seuraavassa kuvaamistani käyttökokemuksista olisi apua muillekin esivanhempiensa etsijöille.

Yhteiset sukujuuret löytää minulle enemmän kuin 800 esivanhempaa, joistakin linjoista jopa 16 sukupolven ajalta. Se, mitä löytyy, on tietenkin sattumaa: mitä sukuja on tutkittu ja mitä tutkimustuloksia on viety Geniin. Esivanhempieni todellinen lukumäärä ei ole tiedossa, sillä esivanhempien kato on yleistä itäsuomalaisten sukujen tapaan. Eli siis se, että monet esivanhemmistani esiintyvät useamassa sukulinjassa eikä heitä siis ole todellisuudessa niin paljon kuin kakosen potensseina etenevä teoreettinen laskelma ilmoittaa.

Kartalla Geni näyttää valinnan mukaan joko synnyin- tai asuinpaikan, jos ne vain on tietokantaan merkitty. Merkintä tulee useimmiten kunnan keskusta, vaikka henkilöprofiilissa olisi mainittu kylä tai talokin. Niinpä minun ja vanhempieni merkit olivat päällekkäin Rautalammin kirkonkyläl-

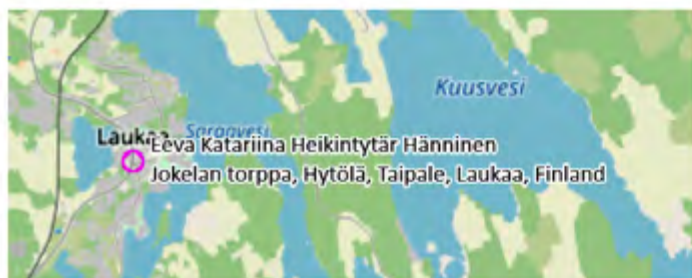

Kuva 1: minä ja vanhempani olemme syntyneet Rautalammillä.

lä (kuva 1, vasen). Minun kohdallani merkintä on oikeassa paikassa, sillä synnyin kunnansairaalaan. Sen sijaan vanhempani syntyivät runsaan parin kymmenen kilometrin päässä Saikarin kylällä. Karttakuva on suurennettavissa ja paikkamerkit siirrettävissä (kuva1, oikea). Nimet näkyvät, kun karttaa suurentaa tarpeeksi paljon. Uusi sijainti voidaan tallentaa Geniin suoraan YSJ:n luettelosta.

NELJÄS ESIVANHEMPIEN SUKUPOLVI

Vielä isovanhempieni isovanhemmat olivat syntyneet pienellä alueella Rautalammin Kerkonjoensuun ja Haapamäen kylissä. Ensimmäinen vähän kauempaa tullut oli äidinäidinäidinäitini **Eeva Kaisa Hänninen** s. 1821 Sumiaisten Mäkelässä. Hänen tapauksessaan automaattinen karttamerkintä oli kovin harhauttava. Vaikka hyvin tiesin aikaisemmin selvittämäni perusteella, missä Eeva Kaisa oli syntynyt, niin Laukaan kirkonkylällä oleva paikkamerkki (kuva 2, vasen) sai minut epäilemään, onko kyse edes samasta henkilöstä. No, tietenkin oli. Siirsin vain paikkamerkkiä 25 kilometriä pohjoisluoteeseen (kuva2, oikea). Paikka ei ole kovin kaukana Rautalammilta, juuri ja juuri pitäjänrajan Laukaan puolella. Tämän äitilinjän varhaisimmat juuret johtavat 1600-luvun lopulla Jämsään (Korpilahdelle)³.

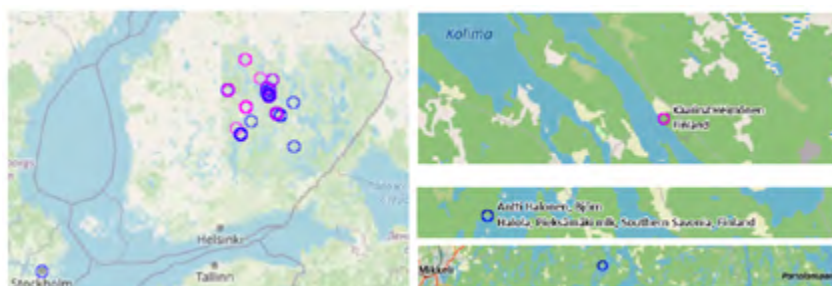

Kuva 2: Ohjelma oli sijoittanut äidinäidinäidinäitini syntymäpaikan Laukaan kirkolle, kun oikea paikka on 25 kilometrin päässä Sumiaisten Mäkelässä.

SEITSEMÄS ESIVANHEMPIEN SUKUPOLVI

Kun mennään vielä kolme sukupolvea taaksepäin, niin esivanhempien kuvio alkaa hajota (kuva 3, vasen). Pohjoisin karttamerkintä on Kaarina Heimonen Puralassa Viitasaarella. Se on Viitasaaren pohjoisimpia kyliä, Kolimajärvestä kaakkoon pistävän Puralansalmen rannalla (kuva 3, oikealla ylhäällä). **Kaisa Matintytär Heimonen** eli Ikäheimonen s. n. 1763, k. 1825 Vaajasalmessa, on kuudennen polven esivanhempani, Genin mukaan isänäidinäidin isänisänäiti, puoliso Juho Liimatainen. Viitasaarelle vievä karttamerkintä vähän ihmetyttää, koska myös Kaisan isä asui ja kuolikin Rautalammillä enkä ole löytänyt mitään mainintaa siitä, että perhe olisi asunut Viitasaarella.

Kovin mielenkiintoinen on myös eteläisin karttamerkintä Mikkelin ja Sulkavan puolella välissä, Juvan pitäjässä Siikaveden länsirannalla Hiidenmaan kylässä, paikassa, missä nykykartalla ei näy mitään viljelyksiä, vain luontopolkuja ja muutama kesämökki (kuva 3, alimmat oikeanpuoleiset). Geni kertoo, että **Antti Halonen** (Björn) s. 1724 on minun kuudennen sukupolven esivanhempani, äidinäidinäidin isänisäni. Geni-profilissa⁴ mainitaan Antin puoliso Matleena Huttunen. Siitä, miten Antille kävi, ei kerrota muuten kuin hänen poikansa Anteron (!) kautta, jonka sanotaan kuolleen Rautalammin Haapamäellä.

Kuva 3: seitsemännen sukupolven esivanhempieni syntymäpaikkamerkit alkavat hajota jo Rautalamppia kauemmas.

Kun kauan sitten selvittelin äitini esivanhempia, niin löysin Rautalammin 1760-luvun rippikirjasta itsellisen, entisen sotilaan nimeltä Anders Björn s. 1730, puoliso Magdalena Huttunen, pojat Antti ja Matti. Kaikesta päätellen siis sama mies kuin edellä mainittu Antti Halonen. Geni kertoo, että Antti Halosen isä Frans Halonen on syntynyt Tukholmassa n. v. 1702 (kuva 3. vasen). Tämä palveli Savon rykmentin Pieksämäen komppanian ruodulla 13 (Lieteenmäki) vuosina 1722–1741⁵ varamiehenään poikansa Anders vuoteen 1760⁶.

Sen jälkeen Antti siirtyi itselliseksi toisen läänin puolelle Rautalamille, käytännössä vain Iisvesijärven poikki itärannalta länsirannalle. Suku asettui sitten Rautalamille, kun **Antti Antinpoika Björn** sai isojaossa Haapamäen kylän yhteismailta uudistilan nimeltään Saikari, kansan suussa Ranssi, kirkonkirjoissa myös Frantzila. Jos Genin tiedot ovat oikein, niin tämä ratkaisi minua pitkään askarruttaneen ongelman äidinäitini isänpuolen suvun juurista.

KYMMENES ESIVANHEMPIEN SUKUPOLVI

Mennään sitten vielä kolme sukupolvea taaksepäin karttaan, johon on merkitty Genin tuntemat 465 esivanhempaani 10 sukupolven ajalta (kuva 4, vasen). Suurin osa esivanhemmistani on edelleen syntynyt Sisä-Suomessa, mutta mukana on useita kauempanakin syntyneitä. Itäisin merkintä on Käkisalimesta, jo aikaisemmin tuntemani isänäidin isälinjan kantaisä **Bo Nilsinpoika Gråsten**, joka haudattiin syyskuussa 1709 Käkisalmen linnaan. Hän on yhdeksännen sukupolven esivanhempani: isänäidinisän isänisisän isänisisän.

Karjalan kannakselle on merkitty toinenkin esivanhempani. Viipurin kohdalla oleva merkintä on **Benedictus Canuti Cunelius**, joka on syntynyt Nevanlinnassa Inkerinmaalla 1622 (kuva 3, ylin oikeanpuoleisista). Hänestä tuli sitten myöhemmin Viitasaaren kirkkoherra. Hän on myös yhdeksännen polven esivanhempani: äidinisänäidin isänäidinäidin isänisänisä. Hänen poikansa **Pentti (Bengt)** syntyi noin 1660 Luumäellä ja kuoli torpparina Maukolassa Rautalammillä. Hän on kahdeksännen polven esivanhempani.

Turun kohdalla oleva merkki viittaa **Simon Erikinpoika Storkoviukseen** s. n. 1625, vaikka merkin selityksessä sukunimi onkin kummallisessa muodossa (kuva 3, oikea, toinen alhaalta). Hän on myös uhdeksännän polven esivanhempani: äidinäidinäi-

Kuva 4: esivanhempieni syntymäpaikkamerkit kymmenenteen sukupolveen asti Yhteisten juurten mukaan (vasen osakuva) ja muutaman merkin selitykset.

din isänsinäidin isänsänsä. Hänestä tuli myöhemmin Rautalammin kappalainen. Vuodesta 1655 hän asui Tommy Koukan tietojen⁷ mukaan lampuotina Vaajasalmen kylässä Tyyrinvirran rälsstitilalla, samassa kylässä, jossa isälinjaiset esi-isänikin tuoloin. Häntä pidetään Storckovius-suvun kantaisänä.

Vaasassa on syntynyt ennen vuotta 1650 **Riitta Laurintytär**. Riitta on edellisten tavoin yhdeksännen polven esivanhempani: äidinäidinäidin isän-isänäidin isänäidinäiti. Hänen puolisonsa oli Saarijärven kappalainen ja kirkkoherra **Israel Eerikipoika Argillander**. Tämä on siis myös esivanhempani. Kummankaan vanhempia ei tunneta^{8,9}.

Hauholla on syntynyt n. v. 1600 **Yrjänä Jaakonpoika Puura** (Jöran Pura). Hän on yhdeksännen polven esivanhempani: äidinäidinisinä äidinäidinisinä äidin isänisä. Sukujohto näyttää Genin mukaan tällaiselta: Elsa Maria Korhonen → Lyyti Björn → Taavetti Björn → Marketta Sorri → Kaisa Vesterinen → Tuomas Vesterinen → Kaarina Puranen → Perttu Puura → Yrjänä Puura. Jo tässä esiintyvien sukunimien perusteella olisi mielenkiintoista selvittää, ketä nämä ihmiset olivat ja millaisten vaiheiden kautta sukulinja kulki Hauholta Rautalammille. Saattaa olla, että siirtyminen tapahtui jo Yrjänän lapsenlapsen kohdalla, koska sitä nuorempien esivanhempien sukunimet näyttävät rautalampilaisilta.

SUKUPOLVET YHDESTÄTOISTA TAAKSEPÄIN

Yhteiset juuret löysi minulle kaikkiaan 822 esivanhempaa, kaukaisimmat kuudettatoista esivanhempien polvea:

Pietari Kärkäs s. n. 1450 Kangasalla

Olavi Hyvönen s. n. 1480

Niilo s. n. 1480

Niilo Pellinen s. n. 1445 Padasjoella
Matti

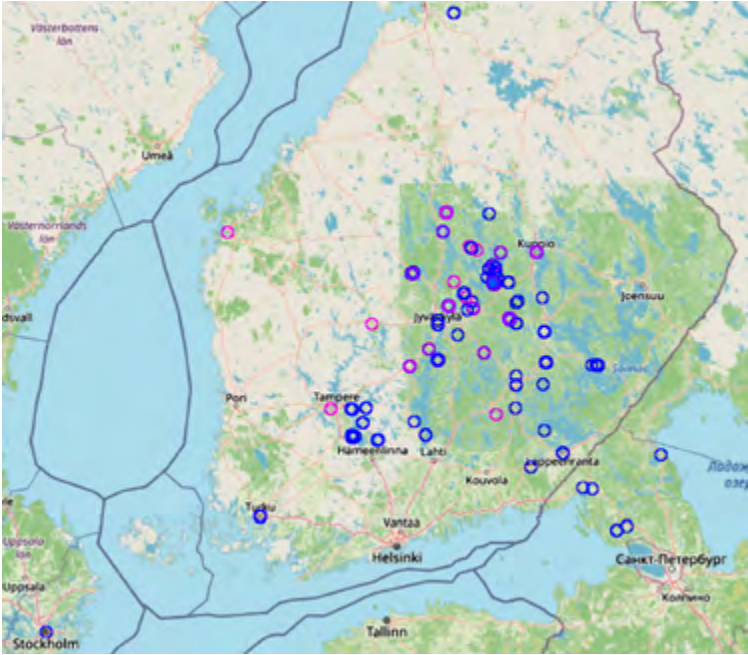
Hannu Jäppinen s. n. 1510 Joroisissa

Matti Innala s. n. 1490

Lauri Jääskeläinen s. n. 1500

Mikko Leinonen s. n. 1470 Juvalla

Jotkut näistä voivat olla pelkkään isänni-
meen perustuvia päätelmiä eikä heistä siten
paljon tiedetä. Paikkakuntamerkinnoistä nä-
kyy kuitenkin, että esivanhempia on sekä

Kuva 5: niiden esivanhempieni syntymäpaikat, jotka on merkitty Genin profileihin.

Hämeen että Savon puolelta. Myös viidettätoista polvea edustavissa on paljon 1400-luvun puolella syntyneitä. Viidennentoista polven esivanhempieni joukossa on myös Rautalammin Korhosten kanta-isä Tuomas Pekanpoika Korhonen s. n. 1520.

Poimin tähän vielä esimerkiksi esivanhempani, jonka syntymäpaikkamerkki on sijoitettu nykyisen Muhoksen alueelle, pitäjän pohjoisosaan Sanginjoen rannalle. Hän on **Pekka Pellinen** s. n. 1420. Merkin selitteessä syntymäpaikaksi on kuitenkin mainittu "Vesulahti, Finland". Vesulahti viittaa Savoan, Mikkelin seudulle. Se olisikin luonnollisempi ja uskottavampi syntymäpaikka savolaislähtöisen suvun esivanhempiin kuuluvalle. Miksi ohjelma sijoittaa paikkamerkin Oulun seudulle? Geni kertoo, että Pekka on kuudennentoista polven esivanhempani. Hänen samanniminen pojanpoikansa s. n. 1480, joka myös on esi-isäni, on ilmoitettu syntyneeksi Tuuloksen Syrjäntakana. Tässäkin olisi mielenkiintoinen esivanhempainlinja seurattavaksi. En tiedä, minkä verran Pellisten suvusta on julkaistu tutkimuksia.

Näin kaukaisilta esivanhemmilta tuleva geneettinen perimä on hyvin vähäistä. Monilta esivanhemmilta sitä ei tule enää ollenkaan. Kirmo Wartiovaara sanoo kirjassaan *"Ihmiskunnan DNA, Elämän koodin kirjoitus"* (Duodecim 2022), että "kun meillä on kymmenennessä sukupolvessa – ollut laskennallisesti yhteensä 1024 esivanhempaa, olemme perineet dna:ta heistä vain noin puolelta";

poikkeuksena tietysti sellaisinaan suoras- sa isälinjassa periytyvä Y-kromosomi ja äitilinjassa periytyvät mitokondriot. Tämä perustuu siihen, että geneettinen perimä ei tule tasaisesti kaikilta esivanhemmilta, vaan geenit sekoittuvat tekijäinvaihdon takia. Kussakin sukupolvessa tapahtuu seitsemisenkymmentä tällaista kromosomiparien sisäistä geenien uudelleenryhmittymistä.

Itäsuomalaisissa suvuissa tilanne ei ole ihan näin lohduton ja yksinkertainen, sillä samaa geneettistä perimää tulee usein monien esivanhempainlinjojen kautta, koska samat ihmiset esiintyvät monessa kohdassa esivanhempien sukupuuta. Minun kohdallani tämä "esivanhempien

kato" alkaa jo neljännessä esivanhempien sukupolvessa¹⁰. Esivanhemmuus on siten joskus tavallaan moninkertaista. Autosomaalitestit ("serkkutestit", siis muut kuin isä- ja äitilinjat) osoittavat selvästi, että itäsuomalaisilla on paljon enemmän yhteistä geneettistä perimää kuin sitä pitäisi olla keskimääräisen, satunnaisuuteen perustuvan laskennallisen jakautumisen perusteella. Tämä tekee kaukaistenkin esivanhempien tutkimisesta tavallista mielenkiintoisempaa itäsuomalaisissa suvuissa.

Geni on hyvin monen tekijän yhteistyön tulos. Sen perusteella asioista saa nopean yleiskuvan niin kuin nyt tässäkin esivanhemmistani. Monet profiilit perustuvat alkuperäislähteiden huolelliseen läpikäymiseen ja ilmoittamiseen. Eivät alkuperäislähteetkään ole aina ihan helposti tulkittavia¹¹. On kuitenkin profileja, jotka eivät perustu alkuperäislähteisiin, vaan aikaisempiin tutkimuksiin, niin sanottuihin toisen käden lähteisiin. Paljon on vieläkin sellaisia profileja, joissa lähteitä ei ole mainittu. On myös profileja, jotka perustuvat toisten tekijöiden tutkimuksiin. Ne ovat siis tavallaan "kolmannen käden" (!) lähteitä. Sukujohdoissa voi olla virheitä ja samaan profiileja on voitu yhdistellä virheellisesti. Yhteistyön henkeen kuuluu, että kukin käyttäjä täydentää tietoja ja korjaa virheitä omien tietojensa mukaan. Sillä tavalla maailmansukupuu vahvistuu.

Jos haluat selvittää esivanhempiasi Genin avulla ja tarvitset apua tai neuvoja, niin ota yhteyttä kirjoittajaan.

LÄHTEITÄ JA LISÄÄ LUETTAVAA:

- 1 *Geni* osoitteessa <https://www.geni.com/home>
- 2 *Yhteiset sukujuuret* osoitteessa ysj.fi
- 3 Korhonen, Hannu: *Esiäitejä etsimässä*. Wanha Tuomas 2020, s. 15–18. Saatavissa myös osoitteesta <http://rautalamminkorhoset.fi/as/489/tiedostot/wt2020.pdf>
- 4 *Geni*-profiili Antti Franssinpoika Halonen, Björn Halonen
<https://www.geni.com/people/Antti-Halonen-Bj%C3%B6rn/6000000037531895932>
- 5 Savon ja Savonlinnan läänin jalkaväkirykmentti
<https://www.geni.com/projects/Savon-ja-Savonlinnan-l%C3%A4%C3%A4n-jalkav%C3%A4kirykmentti/37936>
- 6 Savon rykmentti, Pieksämäen komppania, Yhteenveto ruodussa palvelleista miehistä lähteistä pääteltynä
https://www.rajapuro.net/savojr/pieksamaki/pieksamaki_13.html
- 7 Koukka, Tommy: Storckovius-suku osoitteessa <http://tommykoukka.blogspot.com/2015/08/storckovius-suku.html>
- 8 *Geni*-profiili Riitta Laurintytär osoitteessa
<https://www.geni.com/people/Riitta/6000000008201005301?through=6000000000666015211>
- 9 *Geni*-profiili Israel Argillander osoitteessa
<https://www.geni.com/people/Israel-Argillander/6000000000666015211>
- 10 Korhonen, Hannu (2021): Esivanhempien matematiikkaa osoitteessa
<https://dimensiolehti.fi/esivanhempien-matematiikka/>
- 11 Korhonen, Hannu (2019): Erehtymisen mahdollisuuksia. Artikkelit eTuomaassa
<http://rautalamminkorhoset.fi/as/489/tiedostot/etuomas/erehtymisen-mahdollisuus.pdf>

Evakkotie Sortavalasta Laukaaseen

Seppo Korhonen, Laukaa

Siirtoväki toi mukanaan itäisten geenien virran sotien jälkeen syntyneisiin Korhosten sukupolviin. Äitilinjastani on selvitys sukulehdessämme (Wanha Tuomas 2021 s. 28–31). Tässä jutussa kerron äitini Ailin elämästä Laatokan-Karjalassa, evakkotiestä ja elämän jatkumisesta uusissa oloissa Keski-Suomessa. Muistikuvien ja arkistotietojen yhdistäminen tuotti yksilötason kansalaishistoriaa, jota ei yleensä sisälly pitäjien historia- tai muistokirjoihin.

Torppakosken myllärillä Jaakko Pitkäsellä s. 1859 ja hänen vaimollaan Helena Hyvärisellä s. 1863 oli yksitoista lasta. Perheen koti – laatokankarjalaisen tavan mukaan isännän sukunimen mukaan nimetty Pitkänen, maakirjassa Torppakoski – oli Saavainjoen rannalla Sortavalan pitäjän Kuokkaniemen kylässä (Kuokkaniemen numeroa 11).

Jaakon ja Helenan toiseksi vanhin poika Samuli s. 22.10.1889 vihittiin Helena Juhontytär Karjalaisen kanssa 28.5.1911. Vielä 1910-luvulla he asuivat Torppakoskella appivanhempien luona. Myös Samuli ryhtyi mylläriksi, mutta halusi oman paikan. Muistitiedon mukaan hän osti huutokaupasta Kuokkaniemen Kannaksen myllyn. Vuonna 1928 hän ilmoitti Karjalan Ääni -lehdessä, että ”Kuokkaniemen Kannaksen mylly jauhaa heinäkuun aikana joka viikkokauden keskiviikkopäivänä”. Seuraavan vuoden alusta mylly jauhoi jo viitenä arkipäivänä viikossa. Kuokkaniemen kannas, myös Kekaraisen kannakseksi nimitetty, jäi Pitkäjärven ja Valkealahden väliin. Mylly toimi Pitkäjärven laskujoen vesivoimalla. Myllärillä oli asunto Pitkäjärven pohjoispäässä laskujoen niskalla.

Mylly paloi heinäkuun 30. päivän vastaisena yönä 1931 perustuksiaan myöten. Paloa epäiltiin murhapoltoksi. Muistitiedon mukaan Samuli tuo-

Torppakosken Pitkänen ja Jaakko Pitkäsen mylly Saavainjoen varrella Sortavalan pitäjässä. Paikka on viitisen kilometriä Kuokkaniemen asemalta pohjoiseen, tietä pitkin seitsemisen kilometriä. (Maanmittauslaitos: Karjalan kartat, pitäjänkartta)

Kuokkaniemen kannas läheiseltä Kukkula-nimiseltä vuorelta kaakon suunnasta kuvattuna. Keskellä on Kannaksen mylly ja myllärin koti. Kekaraisen talo näkyy samalla peltoaukealla vähän lähempänä Kukkulaa. Pitkäjärvi on vasemmalla, Valkealahti oikealla keskellä ja takana Kuokkajärvi. (Museovirasto: Kuokkajärvi ympäristöineen, Sortavalan maalaiskunta. Kuvaa- ja Kanervo, Erkki Kauko, 1944. CC BY 4.)

mittiin myllynsä polttamisesta. Asia selvisi ja tuomio purettiin vasta sodan aikana, kun samasta kylästä kotoisin ollut mies tunnusti tekonsa. – Mylly varmaankin rakennettiin uudestaan, vaikka Samuli ei enää ilmoitellutkaan jauhamisesta ennen kuin jatkosodan aikana kesästä 1942 lähtien, viimeinen lehti-ilmoitus syyskuussa 1944.

Perheeseen syntyi kymmenen lasta. Äitini Aili s. 15.4.1928 oli heistä kolmanneksi nuorin. Hän toimi Samuli-isänsä myllyn kirjanpitäjänä jo nuoresta ja kertoi toimestaan näin: ”Elintarvikesäännöstelyn aikaan 1940-luvulla tarkastaja kävi kirjanpitoani läpi ja väitti, että siinä on virhe, perui väitteensä kun tarkkana kirjanpitäjänä selvitin luvut hänelle.” Siltä ajalta hän kertoi myös, että Samuli-isä oli vienyt jauhamiaan jauhoja metsään piilopaikkaan, josta kylän heikoimmassa asemassa ruokakortin varassa olleet voivat hakea jauhopussin ruoakseen.

EVAKKOTIELLE

Sota muutti kaiken. Evakkoon piti lähteä 13.3.1940 tehdyn rauhan jälkeen niin kiireesti, että jo neljän päivän päästä piti koko pitäjän olla tyhjänä. Aili sattui juuri silloin olemaan isovanhempiensa luona kymmenen kilometrin päässä Torppakoskella. Niin kiire lähdöllä oli, että hän ei ehtinyt hakea kotoa edes päiväkirjaansa, mitä hän kovasti harmitteli myöhemmin.

Heidät lastattiin Kuokkaniemen asemalla junaan, isoäiti, Aili, Matti-veli ja Helvi-sisko, joka jäi junasta Kuopioon sotilassairaalan palvelutehtävään. Matka tehtiin härkävaunussa, siis tavaravaunussa, jossa ei ollut istuimia. Siellä istuttiin ahtaasti ilman saniteettimahdollisuuksia. Iisalmen asemalla yksitoistavuotiaasta Ailia oli hävettänyt, kun isoäiti laittoi kätensä suun ympärille kovaäänisasetoon ja huuti ihmisiä tungeksivalla asemalaiturilla kovaa: ”onko täällä kuokkaniemeläisiä” – ei ollut, he itkivät

*Samuli Pitkänen ja Helena Karjalainen
vihittiin 28.5.1911*

*Pitkäsen perhe vuonna 1929. Vasemmalta Arvi, Eino, Matti, isä-Samuli,
Helvi, Toivo, Hilja sekä Helena-äiti sylissä Aili.*

kolmestaan. Matti lohdutti mummoa ja sanoi, että kyllä me osataan sinne koululle yöksi.

Matka jatkui sieltä Pohjanmaalle Kalajoen Pitkäsen kylään, ensiksi koululle ja sittemmin Lankilan taloon, jossa oli Pitkäsen perheen ensimmäinen sijoituspaikka. Sekään ei ollut lopullinen, sillä jossain vaiheessa he muuttivat Kalajoelta Viitasaarelle Viitajärven taloon, koska Samulille oli annettu mahdollisuus katsella uuden myllyn sijoituspaikkaa Viitasaaren seudulta.

Paluu Kuokkaniemelle syksyllä 1941 kävi paljon hitaammin. Vaikka ensimmäiset tulivat jo syyskuun alkupuolella, niin marraskuun alkuun mennessä vasta alle puolet Sortavalan pitäjän väestöstä oli palannut. Paluu jatkui talven mittaen, niin että joihinkin kyliin palasivat lähes kaikki asukkaat. Kannaksen myllylle Kuokkaniemelle Pitkäset tulivat sotkettuun ja sanomalehdillä tapetoituun kotiin.

Elämä ei kuitenkaan ollut rauhallista. Talojen Ikkunat oli peitettävä filteillä pimeään aikaan, mikäli sisällä pidettiin valoja. Asemasotavaiheen aikana vihollisen pommikoneet lensivät yli sisämaahan pommituslennoilleen. Kuokkaniemen kylän maamieseurantalo oli venäläisten sotavankien majoituspaikka. Matkaa Pitkäsiltä sinne oli kolmisen kilometriä. Neljätoistavuotiaan Ailin tehtävänä oli hakea sieltä heille vanki töihin päivittäin ja illalla palauttaa hänet takaisin.

Toinen evakkoonlähtö jatkosodan jälkeen syksyllä 1944 oli rauhallisempi. Aikaa oli sentään kolme viikkoa. Sijoitussuunnitelmat muuttuivat vielä niin lähellä lähtöä, että Pohjanmaan pitäjiin valmiiksi kirjoitetut osoitelaput vaihtuivat Keski-Suomeen. Lapset ja vanhukset lähtivät syyskuun alkupäivinä, mutta työkykyinen väestö jäi vielä korjaamaan satoa. Kylän tytöille määrättiin tehtäväksi karjan paimentaminen sisämaata kohden. Heillä oli aluksi sadan lehmän karja, mutta jakoivat sen sitten paremmin hallittaviin kymmenkunnan lehmän ryhmiin, jollaista äitimmekin paimensi. Noin kahdenkymmenen kilometrin päivämatkalla pysähdyttiin kouluille, missä lypsettiin lehmät ja maito luovutettiin viranomaisille. Kermaa kuljetettiin käsikannuissa, joissa rasva erottui matkan aikana voiksi. Sitä vaihdettiin matkan varrella olleissa taloissa muun muassa leipään.

Pitkäsen perhe hautaamassa sodassa kaatunutta Toivoa vuonna 1943 Sortavalassa. Vasemmalta Helvi, Eino, Samuli-isä, Pentti, Helena-äiti, Saimi, Aili, Hilja ja Matti.

Evakkotie Sortavalan maalaiskunnasta Laukaaseen. Vesikuljetus pisteiviivalla.

Matka kulki maantietä pitkin 90 kilometriä Kuokkaniemeltä Puhokseen, jossa karja lastattiin Saimaan proomuihin ja proomuilla tultiin Varkauteen. Matka jatkui taas maantietä 50 kilometrin matkan Suonenjoen Lempyyn kylään asti. Siellä kuunneltiin koulun radiosta rauhansopimuksen ehtoja. Karjala oli taas menetetty, eikä kotiin ollut palaamista. Matka jatkui Laukaaseen vielä sadan kilometrin verran. Äiti saapui vihdoinkin lehmineen Eljas Peuran tilalle Vatialle. Hän pääsi saunaan ja sai puh-
taat vaatteet sekä hoitoa ahavoituneille jaloilleen, joista kangaskengät olivat kuluneet jo alkumatkas-
ta. Hän oli erityisen kiitollinen talon emännälle, joka hoivasi häntä ja päästi hänet vierashuoneeseen valkoisten lakanoiden väliin nukkumaan. Pitkäset asettuivat Peuran tilan Onnelan taloon Hilja-siskon (Tolkki) perheen kanssa.

ASETTUMINEN UUTEEN KOTIIN

Oman kodin Pitkäset rakensivat lopulta parin kilo-
metrin päähän Onnelasta Peurunkajoen rannalle Kuusaan koskelta Valkolan kylään vievän tien var-
teen Vilppulan talon viereen. Paikalla on nykyään Luonnonvarakeskuksen kalanviljelylaitos. Karjalais-
ten osoitekalenterin mukaan Laukaan Tahkokor-
peen Kuusveden rannalle asettuivat asumaan myös Samulin veljet Matti ja Pekka. Aili kävi Matti-veljen-
sä kanssa Jyväskylän Kuokkalassa vieläkin toimivan Kristillisen Opiston. Ripille hän pääsi Laukaan kir-
kossa.

Sitten sattuma puuttui peliin. Yhdeksäntoisi-
tavuotias evakkotyttö Aili oli talvella 1947–48 kyytimässä hevosella veljeään Kuusan asemalle. Poislähtiessä lumipenkka kaatoi reen. Yksi apuun huudetuista nuorista miehistä, Armas, pyysi päästä kyytiin kosken sillalle asti. Siitä alkoi vanhempiem-
me yhteinen matka, jota kesti yli 60 vuotta isämme kuolemaan asti 15.9.2009. Ilman tätä reen kaatu-

mista meitä sisaruksia Seppo, Eeva ja Anja tuskin olisi eikä tätä juttuakaan olisi koskaan kirjoitettu.

Ennen kihlautumista tuleva isämme oli hakenut Kuusasta käsin veneellä silloin tällöin voita Onnelasta. Sitä oli ollut antamassa Ailin isosisko Hilja. Tämä oli saanut myönteisen kuvan Armaan käytöstavoista. Niinpä lupa tuli, kun Armas kävi puhemiehen kanssa ajan tavan mukaan pyytämässä Ailin kättä. Häät vietettiin Saimi-siskon toimeliaalla avustuksella Marian päivänä 25.3.1949 Kuusan nuorisoseuran talolla, vihkiminen Laukaan kirkossa. Ajan tapaan kuului myös, että hääjuhliin piti saada huvilupa nimismiehen allekirjoituksin.

Seuraavana vuonna syntyi ensimmäinen lapsi, Seppo. Ensimmäinen koti oli Kuusan koulun vieressä oleva kolmen huoneen mökki, jossa asuivat myös Armaksen äiti ja tämän isä, siis neljä sukupolvea yhdessä. Armas kävi töissä Laukaan asemalla TVH:n korjaamolla ja Aili ompeli vaatteita. Asiakkaita riitti niin, että kiireimmillään hänellä oli kahdeksankin naisten mekkoa tekeillä yhtä aikaa.

ELÄMÄÄ LAUKAASSA

Ensimmäisiä muistojani on, kun istuin lattialla ompelukoneen alla. Aurinko siivilöi ilmassa leijuvia kankaasta irtoavia pölyhiukkasia ja äiti varoitti, ettei sormia saa laittaa ompelukoneen remmin väliin. Ihailin hänen ompelu- ja merkklauslankojensa kirkkaita värejä ja hänen niillä tekemiään kuvioita. Muistan myös, kuinka Kapeenkosken tukkilaiskisoissa viisikymmentäluvun alussa äidillä oli myyntipöytä juhla-alueelle johtavan polun vierellä. Hän möi karjalanpiirakoita ja muita omatekoisia leivonnaisia.

Isämme aloitettua autoilun 1951 äitimme piti grityksen kirjanpitoa ja hoiti raha-asiat. Suomen Yrittäjät ry luovutti tästä työstä heille molemmille kultaiset ansioristit. Sukulehdessämme on kerrottu aikaisemmin isäni Armaan elämästä ja työurasta (WT 2010 s. 4–5). Tämän lisäksi Aili teki maidon näytteiden ottoa, postinjakajan työtä sekä tielaitoksella siistijän työtä. Hänellä oli myös kauppasienten keräyslupa. Vuonna 1954 alkoi oman kodin rakentaminen. Jo saman vuoden syksyllä muutettiin uuden talon keittiöhuoneeseen. Talo oli kesken, oli sisustusta ja pihan laittoa. Äidille kukat olivat hyvin tärkeitä. Hän sai saintpauliat kukkimaan ympäri vuoden.

Sitten helmikuussa 1955 syntyi Eeva. Ukkonen sytytti uuden kotimme vintin. Äiti juoksi yöllä ukkossateessa naapurit läpi apua kutsuen vietyään ensiksi Eevan ja minut Manniselle turvaan. Puhelimemme ei toiminut eivätkä naapurienkaan puhelimet. Onneksi isä sai räsymatoilla tukahdutettua tulipalon. Anja syntyi 1963. Äiti ajoi ajokortin ja liikkuminen helpottui Kuusasta Laukaan ja Jyväskylän suuntaan. Äidin mielenmaisemaa kuvaa ote hänen päiväkirjastaan: ”Onnellisuus on semmoinen opittava taito, että itse on opittava olla onnellinen pienenkin saavutuksen tai teon onnistumisesta. Esimerkiksi hyväntekeväisyys toiselle ihmiselle; tukankampaus tai niskan hieronta...”

Aili ja Eeva onkireissulla vuonna 1959.

Armas ja Aili Korhosen perhe vuonna 1963.

Äidin harrastuksiin kuului kansalaisopisto, sen harrasteryhmät. Näistä pitsinnypläys kiinnostavimpana, niistä näytteinä muistotilaisuudessa pöydillämme olleet liinat. Harrastus vei hänet Kansalaisopiston opistolaiskuntaan josta tuli hänelle pitkäaikainen tehtävä rahastonhoitajana. Seuratoiminta oli myös hänen sydäntään lähellä. Hän oli Kuusan Marttojen perustajajäseniä. Yhdeksänkymmentäluvulla järjestötoiminta oli vilkasta. Oli Sydänyhdistys, Karjalaiset, Martat, Kalevalaiset naiset ja Syöpäyhdistys.

Kuusan Marttojen toiminta laajeni niin, että Kuusan keskustaan ns. Vinolan mutkaan sähkölaitoksen kanavan sillan viereen avattiin Marttamaaja. Äiti toimi siellä myyjänä Peuran Anjan parina. Hän muisteli useasti, kuinka munkit ja kahvit tekivät kauppaansa. Munkkeja ostettiin pussikaupalla asiakkaiden mukaan. Ohikulkijoita ja tukkilaisia oli paljon vilkkaassa Kuusassa. Äidille myönnettiin pitkäaikaisesta Marttojen toiminnastaan useita Marttojen ansiomerkkejä.

Nuorisoseurojen liitolta Aili ja Armas saivat Hermannin ja Hermanskan arvonimet. Piirakan paistamisesta tuli äidille myös Karjalan Liiton piirakkamestarinimitys. Yksi hänen harrastuksistaan oli myös niksien kehittäminen, ja saipa hän Pirkka-lehdelta palkinnonkin julkaistuista nikseistään. Vanhempamme harrastivat yhdessä tanssimista ja pilkkimistä. Kalastus, onkiminen oli äidin mieluisinta puuhaa mökillämme erityisesti pojanpojanpoikien Jessen ja Roopen seurassa. Huumorintajun avulla hän jaksoi olla isämme omaishoitajana seitsemän vuotta. Isämme Armas kuoli 15.9.2009.

Aina kun kävin äitiä tapaamassa tai taloa tarkastamassa oli juotava kahvit tai ainakin mehua pipareiden kera. Viimeaikoihin asti hänellä kukat kukkivat. Ompelukone oli valmiina paitojen ja hameiden kaventamiseen tai lyhentämiseen. Yhteisissä juhlissa laulettiin paljon. Äiti halusi aina laulettavaksi laulut Kotimaani ompi Suomi ja Sortavala, jonka lopussa sanotaan, että ”jos et usko niin mene katsomaan Karjalan kauneutta”. Äiti nukkui pois rauhallisesti omassa kodissaan 4.4.2018.

Aili piti monia piirakkakursseja. Kuvassa Aili ojentaa palkinnoksi piirakkapulikan vuonna 2016 kurssin priimukselle, joka oli sillä kertaa miniä Annikka.

Jutun tekemisessä olivat mukana myös siskot Anja Rein Jyväskylästä ja Eeva Takala Äänekoskelta sekä sukulehden toimituksen puolesta Hannu Korhonen Orimattilasta. Lähteinä on käytetty Ailin päiväkirjamerkintöjä, Anjan, Eevan ja Sepon muistikuvia, digitaalista sanomalehtiarkistoa, Sortavalan maaseurakunnan kirkonkirjoja ja Viipurin läänin henkikirjoja Kansallisarkiston digitaaliarkistosta, Maanmittauslaitoksen Karjalan karttoja, Karjala-tietokantaa sekä Sortavala-säätiön julkaisemaa kirjaa Sortavala maalaiskunta, muistojen kirja.

Petri Korhonen (Korhosen kotialbumi)

V ELÄMÄNMENOA

Melekein Korhonen

Korhoskeskittymän muodostuminen Konginkankaalle alkoi maakuopasta.

Keijo Kovanen osti Korhosille aikoinaan kuuluneet Rajaharjun ja Mattilan tilat ja halusi selvittää, missä määrin hänessä on Korhosta.

Kristiina Hurmerinta

Keijo Kovanen lähetti syksyllä 2022 kuvamateriaalia ja pienen lehtileikkeen Wanhan Tuomaan toimitukseen. Olisiko hän Korhosia, se jäi hieman epäselväksi. Kun sukujuuria pölytettiin tarpeeksi kauan, niin alkoihan sieltä löytyä myös ehtaa Korhos-verta.

Se tuli isän, Kalle Kovasen äidin siskon Wilhelmiina Korhonen os. Rutasen kautta, mutta valitettavasti sen kuuluisan väärän koivun takaa.

Mitäpä pienistä. Korhospohjassa kun ollaan ja eletään niin väkevästi Korhosten juurilla, että joulukortitkin saattavat 2020-luvulla tulla nimellä herra Keijo Korhonen. Vanhoilla Korhosten mailla Kovanenkin menee Korhosesta.

Mutta nyt aikaan ennen Keijoa. Matti Korhonen syntyi 1850-luvulla Venäjän suurruhtinaskuntaan. Vartuttuaan hän avioitui ja haeskeli kasvaneelle perheelleen asuinsijaa Konginkankaan korvista. Sieltä löytyi sopivalta tuntuva alava paikka. Lähistöllä oli lähde ja järvimaisemakin oli, jos oikein silmiään siristeli.

Matti kaivoi pesueelleen maakuopan. Sisällä kuopassa vaimo Emma piti ”padat porisemassa” ja elämä tuntui olevan reilassa. Vaan eipä ollutkaan. Mistä lienee virkavalta saanut tietoonsa, että Matti on mennyt kaivamaan kuopan salomaille korprien kätköön ja kaiken lisäksi piti sitä asuntonaan. Sehän oli Venäjän suurruhtinaskunnassa vallan kiellettyä toimintaa. Kruunu oli tarkka maistaan ja omaisuus-

Ilmakuva Korhospohjasta, jossa näkyvät Korhosten talot.

destaan. Ilman virkavallan lupaa ei edes kuoppaa kaivettu. Ehkä paikalle ei ihan liihotellut Venäjän kaksipäinen kotka, mutta sen virkaveljet saapuivat propuskat kädessä tarkastusmatkalle. Kurkistivat kuoppaan ja totesivat sen laittomaksi.

”Vaarille rapsahti 50 markan sakko”, kertoi Kalle Korhonen Keskisuomalaiselle 1960-luvulla. Matin poika Jussi (Kallen isä) otti sakot maksaakseen ja nosti omien sanojensa mukaan Korhoset pois maakuopasta. Elämä jatkui kruunun torppareina eikä sekään ollut ilmaista lystiä vaan vuokra oli vuodelta 170 markkaa.

Torpparilain myötä 1918 Rajaharjun talosta tuli itsenäinen ja sillä oli oikeus omiin maihinsa. Maksuja silti riitti ja elämä oli totista puurtamista. Leivän syrjässä kuitenkin pysyttiin.

”Nyt kun on jo vähän peltoa ja karjaa saatu ja metsä hyvällä pohjalla kasvaa, alkaa elämä tasaantua, kertoo Kalle Korhonen Keskisuomalaisen artikkelissa.

Korhospohjan Korhosten taloja oli neljä. Mattila isäntänä oli Matti Korhonen, Nerunsuossa komentoa piti Toivo Korhonen ja Peltolan isäntä oli myös nimetään Toivo Korhonen. Rajaharju on alueen vanhin talo. Sen Kalle nuorempi (1941-1997) rakensi nykyiseen muotoonsa 1979. Kallen sisaren Tertun perikunta möi talon 2012 Keijo Kovalle, tälle melekein Korhoselle.

Keijo ymmärtää hyvin miksi Matti toistasataa vuotta sitten kaivoi maakuopan juuri tälle paikalle. On metsää, se lähde ja järvi. Kaikki käden ulottuvilla. Niin se on nytkin.

Metsurina toimivalla Keijolla on nyt omaa metsää ympärillä 15 hehtaaria. Elämä on hänelläkin reilassa. Korhosten talossa asuessaan häntä on alkanut kiinnostaa talon historia ja laajemminkin Korhospohjan tarina.

Keijo Kovanen löysi Veli Rytkösen lähettämästä sukupuusta edesmenneen Maila Annikki Sällisen, jonka äiti Aino Korhonen oli kotoisin jutussa kerrotusta Mattilasta! Moneen vanhaan valokuvaan tuli selvyys, kun nimi löytyi sukupuusta.

”Monta tuttua nimeä on tuossa luettelossa, joita lapsena näki täällä kylällä asumassa”.

Metsuri Keijo Kovanen

SARJAKUVA: LEON NORDENSTRENG

Elämä maistui Myhinpäässä

Sylvi-mummin nauru, hurtti huumori ja hauskanpito sitoi elävän pesueen valloittavaksi perheeksi.

Jaana Jalkanen, Rautalampi

Riemua riitti vaikka muille jakaa, kun Myhinkosken Sylvi meni Anttinsa kanssa naimisiin 1928. Hiukseton Antti oli Sylviä 11 vuotta vanhempi, mutta se ei pitkähiuksista nuorta naista haitannut. Heille syntyi neljä tyttöä ja viisi poikaa muutaman vuoden välein. Sinikka ensimmäisenä 1928 ja Esa vuonna 1945.

Antti-pappa oli toiminut kättilönä ja tuonut kuumaa vettä sekä puhtaita pyyhkeitä lapsen synnytyksessä. Mummi muisteli, miten hän kerrankin kävi synnyttämässä kesken navettatöiden. Hän oli tuntenut supistuksia ja matkalla pikkukamariin synnyttämään, oli vielä polkenut omenapuun tainta lujemmasti maahan. Kun vauva oli syntynyt, työt jatkuivat.

Heidän maataloaan kutsuttiin Antiksi isännän mukaan. Antti-pappa oli kuulemma loiva liikkeissä ja istui yleensä tuvan pöydän päässä kiikkutuolissa tupakkaa polttaen. Ryhdyttyään lopulta

maatalon töihin, vauhti ja kiire oli ollut kova. Kerrotaan, että pappa oli älykäs ja viisas mies. Eräs vävyistä oli luonnehtinutkin, että pappa oli ajatussaan aikaansa edellä. Hän järjesti kylään sähköt, Antin tilalle ensimmäisenä. Tuvan nurkassa toimi myös ensimmäinen puhelinkeskus. Siihen vastasi se, joka kulloinkin sattui olemaan sisällä puhelimen soidessa. Yleensä mummi ja työtöt toimivat siis kylän sentraalisantroina.

Sylvi-mummi hoiti lapset ja karjan, haki kosta veden läpi vuoden ja yritti pitää porukan koossa.

Mummin nauru, hurtti huumori, hauskanpito ja asioiden ronski käsittelyminen olivat hänelle ehkä myös selviytymiskeinoja sota-ajan niukkuuden ja kapean toimeentulon aikoina. Anttiin olivat aina kaikki tervetulleita; ruokapöytään pyydettiin ja ainakin kahvit keitettiin, yösija ja sauna tarjottiin. Antista tulikin osa kylän keskuspaikkaa viimeistään

Sylvi Matilainen juhlii viisikymppisiänsä Myhinpäässä. Hänen tavaramerkkinsä oli helähtävä nauru ja suuri lämmin sydän.

silloin, kun pappa teki Osuuskaupan kanssa vaihtokaupan maapalasta. Osuuskauppa muutti Taavetinmäeltä Antin naapuriin isommalle tontille ja isompiin tiloihin. Taavetinmäki siirtyi tuolloin papan omistukseen vuonna 1952.

Lapset joutuivat kaikkiin talon töihin sitä mukaa kun kasvoivat ja kykenivät. Työtä oli tuohon aikaan paljon. Lapsista jotkut tekivät mieluummin sisähommia, toiset ulkotöitä. Työnjako naisten ja miesten välillä oli selkeä.

Sisaruksista Annikki ja Jouko olivat vasenkätisiä, joten he istuivat ruokapöydässä penkin päässä vierekkäin, etteivät tönisi syödessään muita. Jouko oli mahdottoman iltauninen ja usein nukahti ruokapöytänsä. Sitten hän heräsikin aamulla ennen muita syömään mummin ikkunalaudalle valmiiksi tekemiä voileipiä.

Pappa oli sota-aikana palveluksessa Riihimäellä osoittamassa tehtäviä ja palveluspaikkoja sotamiehille. Mummi hoiti lapset ja tilan. Talkootyöt ja naapureiden apu olivat tuolloin tarpeen.

Papasta on kerrottu, että hän antoi perunoita kylän kauppiaille Aarne Hänniselle, jonka lempinimi oli Törsti. Törsti keitti perunoista pontikkaa, mitä he sitten yhdessä nauttivat jopa kaksikin viikkoa yhteen menoon.

Kun lapset varttuivat kouluikänsä, kaikille ei ollut talvikenkiä, joten he käyttivät niitä vuorotellen. Talvella vaatteita kuivatettiin uunin päällä. Kesät olivatkin sitten helpompia.

Nälkäkään ei ollut vieras asia. Kerran ruoka oli ollut vähissä, joten mummi oli sanonut pojille, ilmeisesti Anterolle ja Joukolle, että teurastakaa lammas. Lammas päättyi suolan kanssa tuvan uuniin.

Mummi oli mainio keksimään kaikille lempinimiä. Sinikka oli Suni, Antero Allu, Jouko Peller-vo kääntyi Pekaksi, Auli Saini Unelmasta tuli Saini, Sirkka-Liisasta Lipi, Annikista Nakko, Kalervosta Kalle-Ville, Esa Lauri Aapelilla oli monta nimeä, mutta Asko taisi olla yleisin, Veliä kutsutiin Viiraksi.

Kun nuorimmat pojat, Veli, Kalervo ja Esa varttuivat, Sinikan mies Timo alkoi kutsua heitä Oravakomppaniaksi. Kesäisin he asuivat navetan yläkertaan tehdyssä huoneessa kolmestaan, huonetta kutsuttiin Saluunaksi. Nuorten miesten energia oli välillä pitelemätöntä, alkoholikokeilutkin alkoivat.

Sinikka ja Liisa muistelivat, että papalla oli tapana ottaa ruokalepo kiikkutuolissa iltaruuan jälkeen. Hänellä oli tapana komentaa lapsia nyppi-

mään karvoja korvistaan ja nenästään. Kun lapset luulivat, että pappa nukahti, he lähtivät hiipimään tuvasta pois. Ehdittyään ovelle, takaa kuulu: Ei miinkään! Ja niin homman oli jatkuttava.

Tuohon aikaan oli kevyitä, itse tehtyjä tanssilavoja useitakin. Yksi tällainen sijaitsi Häkkilän kylällä sillan kupeessa. Haitarinsoittotaitoiset musikantit saattoivat tulla Konneveettä pitkin veneillä ns. juomapalkalla. Välillä soitettiin ja tanssittiin, välillä soittaja saattoi maata kanervikossa lepäämässä. Kerrankin tiedossa oli ollut jonkinlaiset lavatanssit. Kaikilla talon lapsilla oli kuitenkin työvelvoite talon töistä. Tytöt olivat halunneet joutua nopeasti liikkeelle, joten he sopivat että, `Nyt pistetään töpinäksi!` Näin he selvisivät ajoissa lähtemään.

Vapaa-ajan ilonpitoa olivat myös talkootanssit isoissa tuvissa, ladoissa tai riihissä. Niihin mentiin yleensä pyörillä tai kävellen. Autoja oli vähän, tosin Simon Ilmarilla oli jokin menopeli. Kerran oli talkootanssit Riuttalan tuvassa ja tanssipurukka lähti Ilmarin autolla Myhinpästä kyydissään Ilmarin veli Eeli, Lipi sekä Antero ja Jouko haitareittensa kanssa. Ilmari oli ajanut aina lujaa, mutta nytpä auto ajautuikin ojaan ja osui pisteaitaan. Yksi aitapuu oli tullut auton etuosasta sisään ja tökännyt haitariin, mikä oli alkanut ujeltaa. Eeli oli tokaissut hampaitensa välistä, että `nyt tuli ratio syllii`.

Antin pojat osasivat soittaa haitaria. He soittoivat omaksi ilokseen, talkoissa ja juhlissa. Pappa soitti isoa kannelta. Se oli kunniapaikalla tuvan seinällä. Joskus lauantai-iltaisain saunan jälkeen pappa innostui soittamaan.

Vanhimman tyttären Sinikan pojat Pekka ja Jukka viettivät Myhinpäessä lähes kaikki kesät 1950-luvulla ja osin vielä 60-luvulla. He olivat mummille ja Lipille kuin omia lapsia ja vieläkin muistelevat ja kokevat olevansa Myhinpään kasvatteja.

Antero teki elämäntyönsä kauppiana, viimeimmäksi Pieksämäen Niskamäessä. Jouko jäi isännäksi Anttiin ja sai viisi lasta. Auli avioitui maanviljelijän kanssa ja he ostivat maatilan Hankaveden Vilosensaaresta. Auli sai kaksi lasta, joista vanhempi syntyi perinteisesti Myhinpäessä Antin alakerran pikkukammarissa. Liisa opiskeli kodinhoitajaksi, toimi Rautalammin Riuttalassa maatalon emäntänä. Hän sai kolme lasta. Annikki opiskeli 60-luvulla Helsingissä ja lähti opiskelijaryhmän mukana Saksaan, missä tapasi tulevan miehensä ja muutti Yhdysvaltoihin (Annikista juttu sivulla 32). Annikilla

on kaksi lasta. Veli kävi kadettikoulun Haminassa ja toimi armeijan palveluksessa Keuruulla. Hän lähti ennen armeijauraa Annikin houkuttelemana Saksaan töihin ja aloitti työt käkikellotehtaassa, mutta loukkasi siellä sormensa heti ensimmäisenä päivänä, eikä pystynyt jatkamaan. Kalervo opiskeli merkonomiksi ja teki työnsä THL:n palveluksessa Suo-

nenjoella. Esa Lauri Aapeli eli Asko, Setä, Hosko, Myhinpään palopäällikkö, jne. opiskeli merkonomiksi, mutta viihde ja elämä vei mukanaan. Viimeiset vuotensa hän asui yksin Taavetinmäellä. Hänelä on kolme lasta.

Matilaisen perhe Myhinpään Antissa.

Sylvin ja Antti Matilaisen häät 1926.

Eiköhän veri vetänyt
Korhosia katsomahan,
katsomahan, kuulemahan
suvun syntymäsijoja.
Lyömähän kädet käsihin,
suutasuksin haastamahan,
solmimaan sukusitehe.

Aapeli Korhonen 1951

**Runon ja laulun
Rautalampi**
26.6.-2.7.2023

teatteria
runoja
yhteisötaidetta
musiikkia
kohtaamisia

runonjaulunrautalampi.fi

**RAUTALAMMIN
VUODESTA
1821
PESTUUMARKKINAT**

Tervetuloa Rautalamille!

**PESTUUMARKKINAT
9.-10.9.2023**

rautalamminpestuumarkkinat.fi

VI SUKUVIKA,
KUN SUKSI LUISTAA

Valkotakki päälle Latviasta

Sinikka Karjalainen, Riika, Latvia

Olen kuullut saman kysymyksen monesti, miksi Latvia? Miksi juuri lääkäriksi? Jälkimmäiseen en vieläkään 4 vuoden jälkeen osaa vastata – tiedän vain että tähän mennessä tämä on tuntunut oikealta reitiltä kulkea. Onhan meitä muitakin terveydenhoitoalalla – äitini on lääkäri, mummoni kätilö, täti-ni sairaanhoitaja – näin ihan alkuun mainitakseni. Kenties pientä trendiä siis havaittavissa, eikö?

Sinikka Karjalainen opiskelee lääketiedettä Latviassa, Riikassa.

Lähdin opiskelemaan lääkäriksi v. 2019 Baltian Pariisiin – Riikaan. Alkushokki oli monille varsin suuri. Suomessa olemme tottuneet kirjottamaan lyijykynällä, opettajia kutsutaan nykyään etunimellä, ja kaikessa suomalaisessa juroudessamme perimmiltämme olemme kuitenkin varsin lämmintä kansaa. Latviassa on vielä paljon jäänteitä neuvotoliiton ajoilta mikä näkyy niin yliopistojen kuin ihan tavallisten ihmisten arjessa ja kulttuurissa. Historia on yhä siis arjessa vahvasti läsnä. Lääketiede on siitä kuitenkin hieno tieteen ala, että ympäri maailman me ihmiset olemme pohjimmiltaan fysiologisesti samanlaisia. Joten kun kulttuurierot jätetään taakse, voi lääketiedettä opiskella missä tahansa päin maapalloa. Toki EU-alueella pysyttäessä myös opetussuunnitelmat seuraavat yhtenäistä runkoa, mikä mahdollistaa tutkinnon hyväksyttämisen Suomessa valmistumisen jälkeen ilman ylimääräisiä kursseja tai temppejuja. Oma valmistuminen siintää jo pikkukuhiljaa horisontissa, opintoja on jäljellä vielä 2v.

Tietomäärä mikä opetellaan kirjoista (tai nykyään googlesta) on todella suuri, iso osa ammatitaitoa on kuitenkin myös käytännön työ. Tämän vuoksi opetukseen kuuluu osana myös pakollisia harjoitteluita – amanuenssuureja. Vaikka olen kasvanut Etelä-Suomessa, koin suurta intoa lähteä tekemään harjoittelun hieman kauemmaksi. Paikaksi valikoitui Ivalon terveyskeskus, Suomen pohjoisin ympärivuorokautinen päivystys viehätti erikoisuudellaan jo varsin kaupunkilaistunutta minua.

Myöhemmin sain kuulla isoäitini Esterin olleen töissä kätilönä juuri Ivalossa, hänen työparinaan toimi koira, joka veti kätiön tarvikkeita täynnä olevaa ahkioita - välimatkojen ollessa pitkiä synnytyksiä hoidettiin kotikäynneillä. Nykyään Ivalossa ei varsinaista synnytystoimintaa enää ole, vaan synnyttäjät ohjataan 300 km päähän Rovaniemelle. Terveyskeskuksessa on yhä kuitenkin yhden kätilön virka – joskus uudella ihmisen alulla on nimittäin kiire maailmaan.

Yhtäkään synnytystä en valitettavasti lvalossa päässyt näkemään, mutta paljon muuta sain oppia. Kuten jo aikaisemmin mainittu, koen kaupunkilaisuuneeni varsin mallikkaasti. On helppoa tehdä työtä kun kaikki resurssit, mahdollisuudet ja apu on maantieteellisesti lähellä. Oli upeaa huomata miten ammattitaitoisia lääkäreitä ja hoitajia sain pohjoisessa tavata, kun ei ole saatavilla esimerkiksi kaikkia kuvantamisvälineitä on luotettava omiin kädentaitoihin sekä siihen kaikesta tärkeimpään – kuuntelutaitoihin.

Korhoset ovat aina olleet aktiivisia toimijoita, näkyyhän se jo pelkästään sukuseuramme pitkässä historiassa. Myös Latviassa meillä on oma ainejärjestö – Riian Suomalaiset Lääketieteen Opiskelijat ry. RiSLO tukee suomalaisia niin edunvalvonnan parissa, kuin järjestäen koulutuksia ja erilaisia tapahtumia urheilusta illanviettoihin. Jäseniä löytyy Riian lisäksi myös mm. Italiasta ja Espanjasta. Olen ollut aktiivinen jäsen heti ensimmäisestä opintovuodesta asti, ja saankin kunnian toimia vuosina 2023-2024 tämän miltei 400 jäsenen yhdistyksen puheenjohtajana.

Tähän loppuun vielä yhteinen kiitos kaikille, jotka tekevät töitä sukuseuran ja sen toiminnan eteen. Jokainen nuori, tai miksei vanhempikin jos sain vaiheessa elämää miettii kuka ja on ja mistä tulee. Itse havahduin ajatukseen jossain parinkymppien kieppeillä, pienen kyselyn ja googlailun jälkeen päädyin Vanhan Rautalammin Korhosten sivuille. Sieltä löytyikin 2011 Wanhassa Tuomaassa julkaistu Laukaan Kuusan Korhosten sukupuu, jossa minä olin! Pidetään kiinni näistä yhteenkuuluvuuden tunteista sekä jokaisen lääkärin ja ihmisen tärkeimmästä apuvälineestä – kuuntelutaidosta. Nähdään Vesannon sukujuhlilla!

- *Latviassa opiskelee lähes 500 suomalaista lääkäriksi.*
- *Riiassa kaksi lääketieteellistä tiedekuntaa:*
Latvia University LU
Riga Stradins University
- *Opiskelu tapahtuu englanniksi*
- *Riika sijaitsee Riianlahden etelärannalla*
- *Siellä on 700.000 asukasta.*
- *Se on vilkas ja edullinen opiskelijakaupunki.*

Sairaanhoitaja Ester Korhonen 1925-1960 on Sinikka Karjalaisen isoäiti.

Ester Korhosen nuoruuden kuva

*Sinikka Karjalainen
on Werner Korhosen (s.1858)
pojan Johan Korhosen (s.1892)
tyttären Ester Karjalaisen (s.1925) pojan
Jorman (s.1955) tytär.*

*WT 2022 Sanna Rein kertoi
isoisästään Johan Korhosesta, joka asui
Detroitissa. Sanna on
Sinikka Karjalaisen
pikkuserkku.*

Koti Alpeilla

Tutkimus- ja kehitysinsinööri Emmi Ehrl työskentelee UPM Plattlingin tehtaalla Saksassa ja rakastaa Oltermannia.

Kristiina Hurmerinta, Konnevesi

Pikku Hilda valmistautui Planican MM-kisoihin huolella. Äidin kanssa askarrellut Suomen liput pakattiin matkalaukkuun ja perhe suuntasi Alppien yli Slovenian. Isä tiedusteli saksalais-suomalaiselta tyttäreltään ketä hän aikoo kirittää kisoissa.

”Huudan Suomi, Suomi”, oli tytön napakka vastaus.

Emmi ja Andreas Ehrl asuvat tyttärensä kanssa Ala-Baijerissa Schwarzachissa. Se on noin parintuhannen asukkaan kylä huimissa korkeuksissa (400 metriä meren pinnan yläpuolella.). Maisemat ovat upeat. Ikkunoista näkyvät ylväät Alpit ja metsä ympärillä on baijerilaista kuusi-, mänty-, ja lehtikuusimetsää. Viehättävä kylä onkin monen saksalaisen lomakohde.

”Tämä on kiva paikka asua. Olen kotiutunut hyvin, jota on tietysti edes auttanut saksankielentaito. Tosin täällä puhutaan ala-baijerin-murretta, jota olisi aluksi hyvin hankala ymmärtää”.

Kaksikielisessä perheessä Emmi puhuu tyttärelleen suomea ja isä saksaa. Kesken puhelun eteisestä kuuluu kolinaa. Perheen isä Andreas on tullut kotiin Hildan kanssa.

”Olimme Opan luona, kuuluu huudahdus.

Tyttö juoksee äidin luo ja tiedustelee ihan selvällä suomenkielellä, kuka mahtaa olla puhelimessa. Puhheessa on kuitenkin hauska saksalainen korostus. Hilda kurkkaa ”näköpuhelimeen”, sanoo hei ja hymyilee leveästi. Sitten isä kutsuukin jo syömään.

Jatkamme haastattelua.

Asuinpaikan sijainti on liki täydellinen, jos ajattelee sujuvaa liikkumista Keski-Euroopan maissa, München vain reilun tunnin ajomatkan päässä, jos kaipaa suurkaupungin menoa.. Emmiin työpaikalle Plattlingiin on vain puolituntia. Andilla vielä lyhyempi, mutta mikä parasta hänen vanhempansa ja veli asuvat muutaman kilomertin päässä samassa kylässä. Mikäs siellä on asua Alppien syleilyssä, kun on apu- ja turvajoukot noin lähellä. Ja viikonloppuna voi ajaa vaikka Wieniin Sacherkakulle, jos huvittaa.

”Oli todellinen onni, että löysimme talon täältä vuonna 2016. Ostimme sen eräältä vanhalta rouvalta, jolle talo oli käynyt liian suureksi. Se oli meidän voitto”.

Ehrlit remontoivat talon mieleisekseen ja ovat olleet varsin tyytyväisiä siihen. Tietysti pihassa on myös suomalainen sauna. Näin energiaherkkinä aikoina on tärkeää tietää millä konstin talo lämpiää. ”Sauna lämpiää sähköllä, mutta talossa on öljylämmitys ja sen lisänä mahdollisuus asentaa aurinkopaneelit. Niitä alkaa olla liki joka talon katolla kylässämme. Erilaiset tukiohjelmat lisäävät aurinkoenergiaan siirtymistä. Olin juuri vanhempainillassa ja päätimme asennuttaa aurinkopaneelit myös päiväkodin katolle”.

Energian hinta on kolminkertaistunut vuoden takaiseen ja se vauhdittaa vihreää siirtymää niin kodeissa kuin työpaikollakin.

Emmi työskentelee UPM:n Plattlingin tehtaalla tutkimus- ja kehitysinsinöörinä vastuualueenaan laboratoriot. Tehdas tuottaa aikakauslehtipaperia.

”Työ on todella mielenkiintoista ja jokainen päivä on tuotannossa erilainen.”

Se taitaa olla sukuvika, kun tekniikka kiinnostaa. Emmiin sisar Saara, veljet Olli ja Timo ovat kaikki löytäneet ammatit teknisiltä aloilta, samoin serkkunsa Ville ja Lauri Poikolainen. Jos yksi serkuista on lentäjä ja toinen kokki ja kolmas agronomi, se ei pakkaa hirveästi heilautta, vaan osoittaa, että suvussa on mukavasti diversiteettiä.

Emmi tapasi Andreaksen Tampereella tämän tullessa Erasmus-harjoittelijaksi Tekniseen korkeakouluun. Se oli Rakkautta. Niinpä Emmi lähti Andreaksen mukana Saksaan ja päätti tehdä diplomitönsä Münchenissä. Pari avioitui ja muutti ensin Augsburgiin sitten Deggendorfiin ja lopulta koti löytyi Schwarzachista. Andreas toimii tuotekehitysjohtaja Wallstabe und Schneider -yrityksessä. Ehrlit käyvät usein Suomessa ja viettävät siellä myös aina kesälomansa.

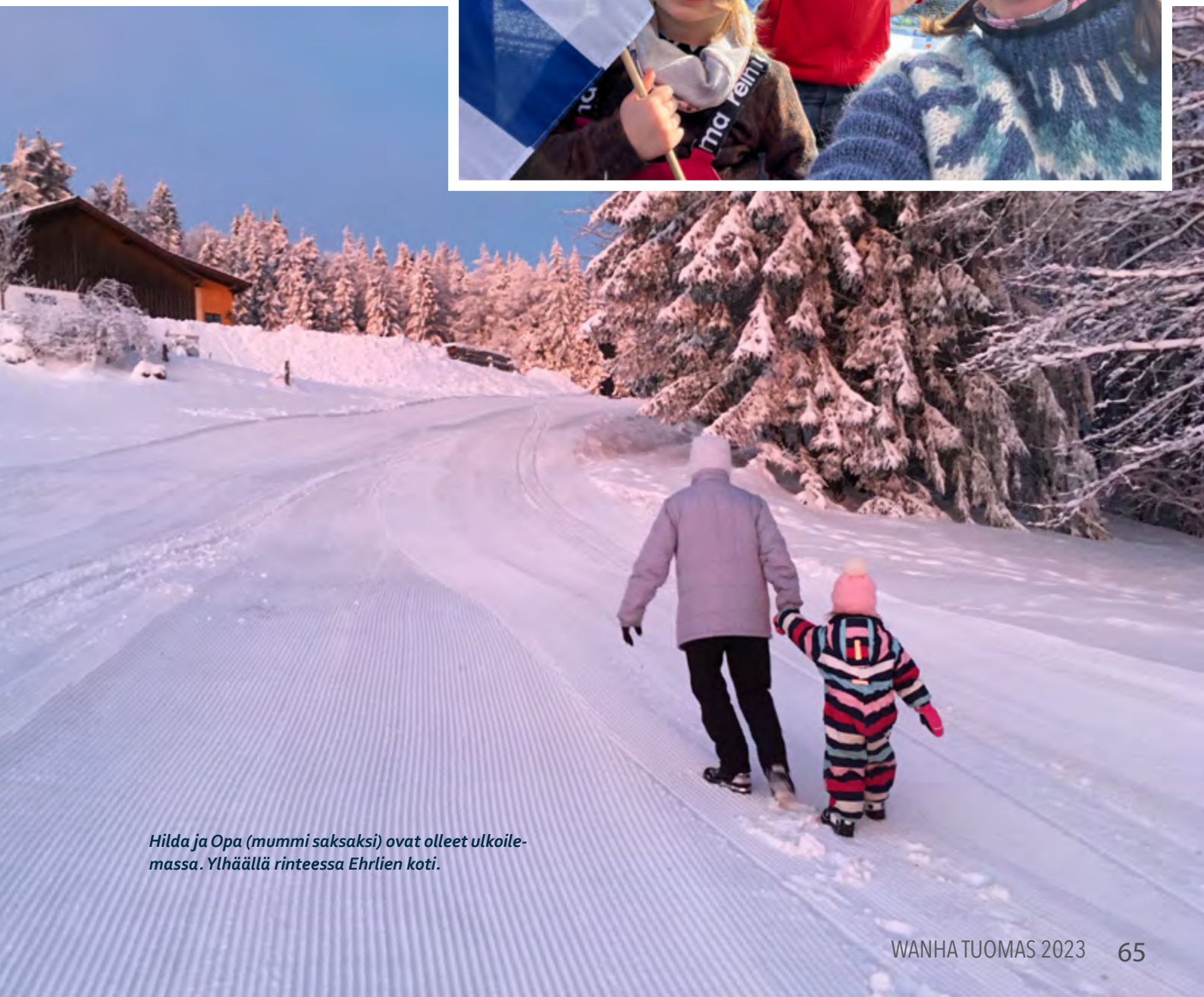
”Jokainen Suomi-vierailu on juhlaa”, sanoo Emmi.

Hän on piipahtanut Hildan kanssa viikonloppulomilla äitinsä Inkerin luona Tampereella. Andreas tulee aina mielellään mukaan pidemmille Suomi-matkoille.

”Kaipaen tilaa ja hiljaisuutta, järvenrantaa ja sinistä vettä”, hän sanoo.

Ehrlit ovat viettäneet monta kesää Rautalammin Kerkonkoskella Kiesimän kanavan varrella olevassa vuokramökissä. He haluaisivat löytää perheelleen loma-asunnon, sellaisen jonne voisi tulla muulloinkin kuin kesäisin.

Planicassa liehui Suomen lippu ja varmaan riemu oli rajaton, kun Suomen viestijoukkue nappasi hopeaa.

Hilda ja Opa (mummi saksaksi) ovat olleet ulkoilemassa. Ylhäällä rinteessä Ehrlin koti.

Viime kesänä perhe retkeili Kolilla, joka teki jylhyydellään suuren vaikutuksen. Suomeen matkattaessa pariskunnalla on aina yksi tyhjä matkalaukku mukanaan. Siihen pakataan kotiin viemisinä ehdottomasti Oltermannia, xylitolia ja lakritsia, unohtamatta ruisleipää.

Sitten rupattelumme keskeyttää Hilda. Hän on nyt syönyt. Punainen väri suupielessä paljastaa, että on taidettu käyttää ketsuppia.

”Joo, söin makaroonia ja laitoin päälle ketsuppia. Nam”, hän sanoo ja lipaisee huuliaan.

On aika päästää perhe pakkaamaan sillä huomenna he ajavat Itävällan kautta Sloveniaan Suomen liput mukanaan.

*Emmin sisar
Saara Söyrinki on
materiaalitekniikan tohtori.
Hänestä kerroimme Wanha Tuomas-
lehdessä 2020 s. 27-29.*

*Emmi Ehrl os. Heinonen
on Ferdinand Korhosen (s.1850)
tyttären Anna Poikolaisen pojan
Leo Poikolaisen tyttären
Inkerin tytär.*

Emmi on harrastanut lapsesta saakka uimista ja saavuttanut myös mitaleja arvokisoissa. Kiinnostus ulkoiluun ja urheiluun yhdistää koko Ehrlin perhettä. Kuvassa Emmi, Andreas ja Hilda.

Sukuneuvosto

JÄSEN

Puheenjohtaja
Petri Korhonen
Peiponkatu 7, 00770 Helsinki
Puh. 040 762 3320
Sähköposti: petri.korhonen@rakennuspetaja.fi

Varapuheenjohtaja
Seppo Korhonen
Ketsunmäentie 83, 41370 Kuusa
Puh. 0400 642 649
seppo@korhonenoy.com

Wanha Tuomas -lehden päätoimittaja
Kristiina Hurmerinta
Kauppatie 17, 44300 Konnevesi
Puh. 045 263 0307
hurmerinta.kristiina@gmail.com

Rahastonhoitaja
Juhani Korhonen
Rannantie 228, 77600 Suonenjoki
Puh. 050 491 6868
mhojk@hotmail.com

Sihteeri
Osmo Korhonen
Vesanto
Puh. 040 565 5467
osmo.korhonen@pp.inet.fi

Reijo Korhonen
Asikkala
Puh. 0400 972 142
reijo.korhonen@aamos.fi

Kirsi Lehto
Kaarina
klehto@utu.fi

Salme Sahlberg
Jyväskylä
salme.sahlberg@gmail.com

HENKILÖKOHTAINEN VARAJÄSEN

Eeva Takala
Äänekoski
Puh. 044 545 6588
eevaatakala(at)gmail.com

Markku Savolainen
Alakyläntie 92, 44350 Istunmäki
Puh. 050 380 8442
markku2.savolainen2(at)gmail.com

Markus Korhonen
Kuopio
Puh. 040 545 3872
markus_korhonen(at)hotmail.com

Minna Vanhamäki
Vimpeli
Puh. 040 565 1620
minna.vanhamaki(at)edu.pietarsaari.fi

Eeva-Liisa Hassinen
Rautalampi
Puh. 050 368 7570
eelihas(at)gmail.com

Markku Korhonen
Karkkila
Puh. 045 135 4350
markku(at)onnenseppa.fi

Tarja Flander
Helsinki
Puh. 040 750 7250
tarja.flander@tieyhdistys.fi

Sihteerin palsta

"Oi niitä aikoja" lienee moni huokaillut nykyistä maailman menoa ihmetyksensä ja niin olen minäkin joutunut monta kertaa tekemään viime vuosina. Minun näkökulmani asioihin on tietysti sikäli jo harvinainen, koska edustan sitä alati harvenevaa joukkoa joka saa leipänsä alkutuotannosta tässä maassa. No ehkä se on ihan hyvä että maailma meitä välillä hieman ravistelee, jotta osaisimme pysähtyä oikeiden asioiden äärelle. Kuten siihen kuinka meidän sukulaistemme ja muut läheisemme voivat ja pärjäävät. Ja siihen, mistä se ruoka sinne kaupan hyllylle oikein tulee. Kun on saappaat syvällä savessa ja isänmaata kynsien alla niin ei totuus yleensä pääse unohtumaan. Ainakin maito tulee lehmistä, sen tiedän.

Mitähän ovat saman pöydän ääressä Levän tuvassa eräätkin Korhoset maailmanmenosta tuumanneet noin 70 vuotta sitten, kun ovat alustavia sukuseuran perustamisia pohdiskelleet. Siis saman pöydän ääressä, jossa itse nyt sukuseuran uutena sihteerinä kirjoitan ensimmäistä sihteerin palstaa Wanhaan Tuomaaseen. Mene ja tiedä. Uuden eteen on jälleen tämäkin uhkaavasti keski-ikäistyvä Korhosen poika joutunut sihteerin tehtäviä opetellessaan. "Oppia ikä kaikki" vai mitenäs se vanha sanonta menikään. Tässä välissä lienee syytä kiittää muita sukuneuvoksia kärsivällisyydestä ja hyvästä opista tähän hommaan. Eiköhän tämä ala pikkuhiljaa sujumaan.

Näkemisiin ensi kesänä Vesannolla sukuseuramme 70-vuotisjuhlassa. Tule sinäkin kanssamme juhlimaan. Tehdään päivästä yhdessä ikimuistoinen.

Kevätterveisin

*Levän nykyinen isäntä, maatalousyrittäjä,
sukuseuran sihteeriksi Osmo Korhonen*

Vanhan Rautalammin Korhoset sukuseura ry Jäsenmaksu 2023

Sukuseuran jäsenmaksusta 25€ / vuosi tulee lasku sähköpostiisi.
Niille jäsenille, joilla ei ole sähköpostia, lasku tulee tavallisessa postissa.

Tervetuloa
Vesannon uudelle
hirsikoululle!

METSÄKIPINÄ Oy

Kunnioittaa Jyrki Korhosen, Tulilan Jyrkin, muistoa. Jyrki oli yrityksen perustajille isä ja appiukko, nykyisille yrittäjille pappi. Jyrkin ja Jarin yhteinen kiinnostuksen kohde oli suunnitella ja kehittää uusia teknisiä ratkaisuja arkipäivän pulmiin.

Metsäkipinä Oy toimii puunkorjuun ympärillä. Yritys perustettiin vuonna 2000. Sitä ennen perustaja Jari Kuhmonen oli jo ajanut puita metsästä maatalan sivuansio-toimena. Hakkuut tehtiin silloin 1980 ja 90-luvuilla metsurityönä. Nuorten metsien hakkuissa jäi harmittamaan metsään jäävä runsas ranka- ja oksapuun määrä.

Jarin appiukko, Jyrki, oli aloittanut hakkeella lämmittämisen Tulilassa jo 80-luvun alussa. Hän innosti asian kehittelyyn. Uudessa-Kuhmolassa hakelämmitys alkoi 1999. Onnistuminen antoi lisää intoa. Seuraavaksi hakelämmitys rakennettiin terveyskeskuksen ja vanhainkoti kiinteistöihin ja alettiin suunnitella aluelämpölaitosta ja lämpöverkkoa Vesannon kirkonkylälle. Kunnassa asiaan suhtauduttiin aluksi nihkeästi. Mutta kun toiminnan periaatteeksi luvattiin, että yrittäjä investoi laitoksen ja lämpöverkon, hankkii hakkeen ja hoitaa lämmityksen, kunta viimein suostui ostamaan puulla tuotettua lämpöä. Tässä vaiheessa yritys hankki myös oman hakkuukoneen, jolla tehtiin nuorenmetsän kunnostusta ja kerättiin energiapuuta. Moton kourassa oli myös joukkokäsittely ominaisuus, joten risuja kerättiin myös ryteiköistä, joihin monet motokuskit eivät halunneet mennä ollenkaan.

Nyt 2020-luvulla yrityksen toiminta on vakiintunut. Sukupolvikin on jo vaihtunut. Yrittäjinä toimivat Juho ja Niko Kuhmonen. Valtaosa Vesannon kirkonkylän kiinteistöistä lämpiää Metsäkipinän verkosta. Vuoden verran on hoidettu haketoimitukset myös Tervon kirkonkylän kaukolämpölaitokseen. Viimevuosina energiapuuta on kerätty runsaasti myös pellonreunoja ja tienvarsia siivoamalla. Haketuksia tehdään myös ulkopuolisille. Lisäksi tehdään maansiirtotöitä, myydään soraa ja kuljetuspalveluja.

Yrittäjät tekevät mielestään hyvää metsien kunnostuksessa ja fossiilisten polttoaineiden korvaamisessa. Valtakunnan metsäpolitiikka on leimannut puun polttajat ympäristöriidiksi, vaikka metsässä lahoava risu vapauttaa ympäristöön juuri saman määrän hiilidioksiidia, kuin lämmityskattilassa palava risu. Metsää harventamalla saadaan jäävä puusto järeytymään, varttumaan sahatavaraksi ja sitomaan hiiltä tulevan käyttöikänsä ajaksi, noin sadaksi vuodeksi.

Metsäkipinä korvaa toiminnallaan, hukkapuuta polttamalla, vuosittain n. 1,5 miljoonaa litraa lämmityspolttoöljyä. Yritys työllistää n.7 henkilötyövuotta.

Kauppias Jari Savolainen, K-market Konnevesi

Poikkeuksellisen hyvä ruoka- kauppa tuo parhaat raaka-aineet asiakkaittensa saataville

Tiedätkö muuten mikä on kirre?

Sitä ei äkkiseltään arvaisikaan ellei asuisi Konnevedellä. Hyvällä raaka-aineella on tietysti myös lempinimi. Kirre on tietysti kirjolohi, tieteelliseltä nimeltään *Onchorhynchus mykiss* Forelliksi tai sateenkaarirauduksikin kutsuttu Nimen kirjolohi se sai mahtavalta kummiseldältään Urho Kekkosesta, joka kalasteli säännöllisesti Siikakoskella. Eväänä presidentillä oli kalamatkoilla tietysti paikallista leipää ja voita.

Mistä sitä kirreä saa? No, tietysti kylän parhaasta ruokakaupasta. Sitä on kylmäsavustettuna ja lämmin savustettuna. Sitä saa suolattuna ja tuoreena. Siihen kylkeen kun ostaa Mannisen täysrukiisen leivän on homma ruuanlaittoa vaille valmis.

Huom! Jos Ahti ei suo antejaan niin kirre nappaa, kunhan vain vähän näyttää ostoskorja. Kirren vanavedessä uiskentelee paikallinen herkkuparvi muikkua ja järvikalaa valmiiksi käsiteltynä.

Se on sitten vaan, että muikku!

Tämä on juuri se kauppa, jossa kauppias leikkaa haluamasi kokoisen pihvin tai fileroi kirren ihan vimpan päälle. Täältä saa myös maatiasilehmän maidosta tehtyä jäätelöä, jos hyvä tuuri käy

”Arvostan kauppani lähituotefilosofiaa, jonka ansiosta saan vaivattomasti, sen kuuluisan Mannisen ruisleivänkin”, sanoo asiakas.

Lähiruokakauppasi palvelee - edullisesti ja vastuullisesti!

- Kauppatie 28
- p. 017 559 8500
- ma-la 7-21
- su 10-21

VEIKKAUS

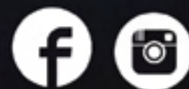
Tervetuloa Konnevedelle!

Me Konnevedellä keskitymme siihen, mikä meillä on parasta: kiireettömyys, puhdas luonto ja kauniit vesistöt.

Konnevedeltä löytyy jokaiselle jotakin: Etelä-Konneveden kansallispuisto tarjoaa helposti saavutettavasti katsauksen kappaleesta kauneinta Suomea, Konneveden koskireitti puolestaan mahdollisuuden päästä tavoittelemaan villiä järvitaimenta upeissa koskimaisemissa, runsaat luontopolut joka kerta jotakin uutta nähtävää, lintutornit komeita näkymiä niin lintuihin kuin kauemmaskin - laavut ja nuotiopaikat tarjoavat paikan hengähtää luonnon helmassa.

Voit majoittua pienessä perhehotellissa, lomamökeissä tai vaikka laavulla luonnonhelmassa. Karavaanareille ja veneilijöille yöpaikka löytyy Häyrylänrannassa, joka toimii myös runsaiden palveluiden porttina kansallispuistoon.

Löydät meidät myös somesta:

Visit
KONNEVESI

KONNEVEDEN™
KOSKET

KONNEVESI

OVIVERHO, JOKA ON PAKKO NÄHDÄ

Mitään ei jätetty sattuman varaan, kun Hankasalmen museokylän Hallantupaan tarvittiin oviverho. Lampaiden villaa myöten kaikki oli paikallista, kehruu, värit, kudonta. Suunnitteluun haettiin apua Keski-Suomen Käsityömuuseumista. Mallipiirros on konservointikeskuksessa olevasta etelä-savolaisesta satavuotiaasta oviverhosta ja sovitettu Hallantuvan tarpeisiin.

Lankojen villa on peräisin kainuunharmaksesta ja suomenlampaasta. Oviverholankoihin on valittu keskihienoa ja hienoa villaa, koska se on pehmeää ja kiiltävää ja soveltuu hyvin luonnonväreillä värjättäväksi. Kutojalta meni 400 tuntia kangaspuiden ääressä ennenkuin oviverhokangas oli valmis.

Syyt oviverhon kutomiselle eivät olleet pelkästään esteettiset tai kulttuurihistorialliset vaan myös käytännön sanelemat. Jos ovista vetää, lämpö karkaa, sen tiesivät hyvin menneiden aikojen asukkaat. Paksu vuorillinen oviverho toimii myös tänä päivänä energian säästäjänä. Kansallisromanttinen kuvio vie ajatukset kesän lämpöön ja kukkiin. Mikä on järjestää arjen- ja juhlan pitoja muhkeiden kurkihirsien alla, kun pöydillä on puhtaat ripsiliinat, ryijyt ja raanut seinillä sekä raitamatot lattialla!

Kuva: Kadi Kindma

HANKASALMEN
KOTISEUTUYHDISTYS

www.hankasalmenkotiseutuyhdistys.fi

<https://emuseo.fi/hankasalmi>

hankasalmen museokylä
Hallan tupa

Me täällä **OP Rautalammilla** olemme sinua varten.

Tavoitat meidät kasvotusten, puhelimitse tai digikanavien kautta.

Kassapalvelut ma-pe 9-12

Neuvottelut ajanvarauksella ma-pe 9-15.30 tai sopimuksen mukaan

Kuopiontie 32, 77700 Rautalampi

OP Rautalampi puhelinpalvelu 010 256 2701

Ajanvaraus ja henkilökohtaiset puhelinnumerot osoitteessa **op.fi/rautalampi**

OP Rautalampi

Mannisen leivässä maistuu osaaminen

Leena Mannisen kodissa säilytettiin taikinan juurta leipätiinussa aina seuraavaan leipomiseen asti. Juuren mukana siirtyi myös tieto ja taito. Tänään leipurimestari Leena Manninen viettää ansaittuja eläkepäiviä, mutta ei malta olla sekaantumatta leipomon töihin vaikka mittarissa on 80 ++. ”Tarvitaanhan sitä piälle kahtojatakin”, hän sanoo ja nauraa.

Mannisella kokeiltiin muutama vuosi sitten pienellä viljelyalalla muinaisrukiin viljelyä. Ruis heilimöi heinäkuussa. Se puitiin käsipelissä ja jauhatettiin jauhoksi vanhaan tyyliin. Mannisen leipomossa uskotaan ruisleivän leipomisen perinteeseen. ”Vanhat yksinkertaiset raaka-aineet ovat nousemassa arvoon arvaamattomaan. On koittanut leipävallankumouksen aika”, sanoo Luonnonvarakeskuksen tutkija Maarit Heinonen.

Mannisen Kotileipomo Oy
Rossinkyläntie 106
44300 Konnevesi

OSTAMME PUUTA

UPM **BIOFORE**
BEYOND FOSSILS

Varmista paras tuotto ja **tee puukauppa ajoissa!**

Pyydä tarjous niin autamme sinua kartoittamaan metsäsi tarpeet.

Metsäasiakasvastaava
Esa Tossavainen
040 037 2923
esa.tossavainen@upm.com
Rautalampi, Suonenjoki, Vesanto

Metsäasiakasvastaava
Roni Venäläinen
040 768 5800
roni.venalainen@upm.com
Kuopio (Karttula)

Metsäasiakasvastaava
Juho Tikkanen
044 290 2356
juho.tikkanen@upm.com
Rautalampi

METSÄNHOITOPALVELUT
Antti Ojala
040 561 6605
antti.s.ojala@upm.com

Metsäasiakasvastaava
Matti Reunanen
040 017 7291
matti.reunanen@upm.com
Suonenjoki, Tervo

Muista myös
UPM Metsä
-verkkopalvelu
osoitteessa
[upmmetsa.fi/
asioiverkossa](https://upmmetsa.fi/asioiverkossa)

UPM Metsä lupaa hyvää
upmmetsa.fi

UPM **METSÄ**

**KONNEVEDEN
APTEEKKI**

Kauppatie 29, Konnevesi
puh. 014 551 149
www.konnevedenapteekki.fi

Palvelemme:
ma-pe 9-17, la 9-13
kesälauantaisin (1.6.-31.8.) 9-14
joulu- ja juhannusaattona 9-12

Salmenharju

Seija ja Hannu Korhonen | Salmenkyläntie 23, 44300 Konnevesi
0400 840 229, 040 833 5454 | www.salmenharju.com

METELIVETTÄ JA LEPPÄTIKKUJA — KANSANPARANTAJIA JA ENTISAIKALAISIA

*Sukella mystiikan, taikuuden ja
uskomuksien maailmaan!*

*Upea kirja saatavilla Konneveden
liikkeistä ja postitse.*

20 €

Kyselyt ja tilaukset:

Reijo Rantanen, puh. 040 5039 125
reijo.rantanen@pp3.inet.fi

 **Konneveden
Kotiseutuyhdistys ry**

[Konneveden.Kotiseutuyhdistys.fi](https://www.konneveden.kotiseutuyhdistys.fi)

Paljon tietoa verkkosivuilla:

<https://peda.net/konnevesi/kotiseutuyhdistys>

KONNEVEDEN *Kesä* 2023 KOTISEUTUMUSEON

- Museopuutarhurin kevätvastaanotto 8.5. 2023 klo 18
- Lasten lauantai 17.6. 2023 klo 10–14 Vanhan ajan työpajoja. Perunavelliä, lettuja. Leikkilaiva-näyttelyn avajaiset.
- Konnevesi Cross Run -polkujuoksu 1.7. 2023 klo 12–16, konnu.fi
- Museopuutarhurin kesävastaanotto 3.7. 2023 klo 18

NAISTEN VIIKKO 18.–23.7.2023

METSÄLAIDUN 18.7. TI

- klo 18.00 Vilma Jää (laulu) & Hanna Rynänen (Saarijärven kantele) Väliajalla *Kielen päällä* Siikakosken lohileipää ja kihlat tuohella, Irmeli Valkonen-Minkkinen
- Konserttiliput savutupaan 40 € ja ulkokatsomoon 10 €

SISU 19.7. KE

- klo 14.00 *Sisäinen voima*, kirjailija, Sisu-mentori ja tutkija TKT Emilia Lahti | Vapaa pääsy
- klo 18.00 *Game Changing*, Tuomo&Markus-duo, savunpehmeää soulia, folkia, jazzia, americanaa Väliajalla *Kielen päällä* savumuikut
- Konserttiliput savutupaan 40 € ja ulkokatsomoon 10 €

VOIMA 20.7. TO

- Vapaa pääsy kaikkiin päivän tapahtumiin
- klo 8.00 museon pihamaalla metsäjoogaa kalevalaisin asanoin, Virpi Poikolainen
- klo 18.00 *Lauluja voimasta*, Konneveden naiskuoro Lumous
- väliajalla *Pisankamunien maailmankaikkeus*, tekstiilitaiteilija Sirpa Hasa

TAIDE 21.7. PE

- klo 18.00 *Linnun laulua*, musiikkia keskiajalta 1960-luvulle, Timo Korhonen (kitara), Uli Kontu-Korhonen (sopraano) instrumentteinaan dulcimer, organetto ja sinfonia
- Konserttiliput savutupaan 40 € ja ulkokatsomoon 10 € Väliajalla *Kielen päällä* haukipullia

SAUNA 22.7. LA

- klo 18.00 *Sauna, sisu ja Saijonmaa*, Arja Saijonmaa (laulu) & Petri Somer (piano).
- Konserttiliput savutupaan 40 € ja ulkokatsomoon 10 € Väliajalla *Kielen päällä* perunarieskaa Sanna Tiihosen tapaan

PERHE 23.7. SU

- klo 14–16 Koko perheen *Barokkipiknik*, Suomalainen Barokkiorkesteri FiBO | Vapaa pääsy

LIPUT:

- KUKKAKAUPPA KIMPPU, PUH. 0400577810, KAUPPATIE 39, 44300 KONNEVESI
- WWW.TIKETTI.FI

 tiketti